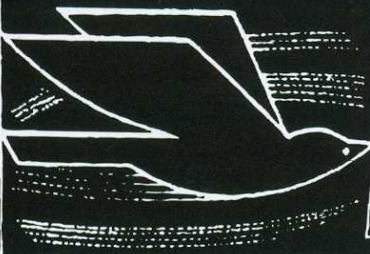
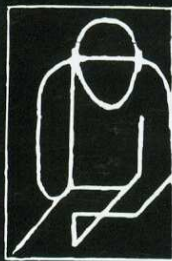

SCHAAKSCHAKERINGEN

Jan Gast is aan zet

IN DIT NUMMER o.a.:

- Aandacht voor de a.s. ledenvergadering
- Aan zet: Jan Gast
- Veel informatie van Nol van 't Riet (internationale contacten)
- Boek "ICCF Gold" inmiddels verkrijgbaar

**MAART
2003**

Verenigingsorgaan

nr. 361

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Indien onbestelbaar retourneren aan de secretaris van de NBC: Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn

Colofon

Bestuur

Voorzitter & Public relations: T de Ruiter, Gr W de Oudelaan 223, 1412 AT Naarden
Tel. (035) 694 35 56 t.de.ruiter@consunet.nl
Secretaris en ledenadministrateur: HPJ Visser, Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn
Tel. (055) 541 24 25 hpjvisser@chello.nl
Penningmeester: S Sieswerda, Mariken van Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort
Tel. (033) 475 50 18 geen e-mail
giro: 13.65.400 tnv 'De Penningmeester NBC' te Amersfoort.
Algemeen wedstrijdlerider: CA van Wieringen, Jachthavenweg 8a, 1076 CZ Amsterdam
Tel. (020) 662 80 89 CAvanWieringen@cs.com
Redacteur: Jelle van den Braak, Hazewaal 26, 1671 LB Medemblik
Tel. (0227) 54 25 96 schredactie@hetnet.nl
Internationale contacten: AA van 't Riet, Peperstraat 84, 2801 RG Gouda
Tel. (0182) 67 99 98 AA.Riet@inter.nl.net fax: (0182) 67 99 04

Schaakschakeringen

Hoofdredacteur: Jelle van den Braak. Zie verder bij Bestuur. Opmaak: H van Houten; overige medewerkers en auteurs worden bij de betreffende artikelen genoemd. Kopij en reacties graag per e-mail of diskette. Partijen graag als computerfile (.PGN) inzenden. Voor zover niet anders is vermeld zijn de foto's gemaakt door/afkomstig van Jelle van den Braak en/of H van Houten. Schaakschakeringen wordt gedrukt bij Van Spijk Grafisch Bedrijf B.V., Postbus 210, 5900 AE Venlo, (077) 351 62 55; fax: (077) 351 62 58.

Internet: www.nbc.schaakbond.nl; www.nbcemail.nl; www.iccf.com

Alle hierna genoemde bedragen gelden vanaf 1 januari 2003

Contributie en lidmaatschap

De contributie is, voor:

Hoofdleiden

leden vanaf 20 jaar.....	30,00
leden die in het bezit zijn van een PAS 65 en juniorleden (t/m 19 jaar).....	20,00

Voor dubbelleiden

leden vanaf 20 jaar.....	22,50
leden die in het bezit zijn van een PAS 65 en juniorleden (t/m 19 jaar).....	12,50

Als een nieuw lid zich na 1 juli aanmeldt wordt een eenmalige korting van 50% verleend op het jaarlidmaatschap.

Artikelen

Set van 300 NBC-schaakkaarten.....	10,00
ICCF-insigne (inclusief verzendkosten).....	2,00

Propagandafonds

Giften voor het Propagandafonds zijn welkom op de girorekening van de penningmeester.

Inschrijfgeld

NBC-TOERNOOIEN

E-MAILSCHAAK en POSTSCHAAK

kwalificatiegroep, saldotoernooi (1,2 of 3 partijen)

60+ toernooi.....gratis

ICCF-TOERNOOIEN

Anmelden door te betalen aan de penningmeester

Kwalificatiegroepen

M-klasse (e-mail en post Wt/Eu).....	8,00
H-klasse (idem).....	6,00
O-klasse (idem).....	6,00
Grootmeesternormtoernooi (e-mail - post).....	35,00
Masternormtoernooi (idem).....	20,50
Thematoernooien (idem).....	8,00
Cuptoernooien (voorronden; e-mail en post).....	10,00

WK

3/4 finale (e-mail en post).....	15,00
1/2 finale (idem).....	27,50

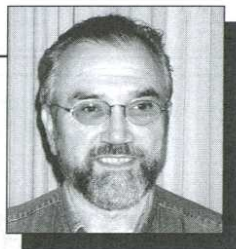
EK

finale (e-mail en post).....	15,00
1/2 finale (idem).....	27,50

Als u zich wilt aanmelden voor een toernooi kijk dan eerst bij de rubriek 'Overzicht', bij de uitslagen.

Van de redactie

JELLE VAN DEN BRAAK

Ledenvergadering

Let u op de aankondiging van de Algemene Ledenvergadering in het Max Euwecentrum in Amsterdam. De agenda en de te bespreken jaarverslagen treft u aan in deze Schaakschakeringen aan. U kunt het Max Euwecentrum bereiken met de tramlijnen 1, 2, 5 en 6 vanaf het Centraalstation en verder met de tramlijnen 7 en 10. U moet uitstappen bij halte Leidseplein. Vanaf het CS is het 2 strappen. Als u met de auto komt, kunt u deze vlak bij het Max Euwecentrum parkeren in de parkeergarage van het Marriott hotel, Stadhouderskade 12 in Amsterdam. Lopend kunt u dan naar het Max Euwecentrum. U gaat van eerst richting Leidseplein. Als u het water over bent gaat u meteen rechtsaf. Na enkele tientallen meters heeft u aan uw linkerhand het Max Euweplein waar het Centrum is. Tussen 10 en 13.30 uur kunt u kennismaken met elkaar en het bestuur en natuurlijk is het mogelijk te schaken.

Leden

Helaas zijn de volgende leden overleden: AJA Kramps (Leiden) en JB Wilterdink (Vries). We verwelkomen de volgende nieuwe leden: J Faydi (Leiden); Mevrouw FE Roele (Den Helder); D Dreu (Leeuwarden) en RM Keijzer (Nieuwerkerk a/d IJssel).

Foto's

Meestal geven we geen niet-Nederlandstalige berichten door. Maar nu maakt de redactie een uitzondering op deze regel. De fotograaf van Schaakschakeringen mailde (naar Nol van 't Riet): *I have received your magazine the Schaakschakeringen no. 360/2002. In my mind it is excellent! Best regards to you and yours, AMICI SUMUS!, Olavi*

Herstel

In Schaakschakeringen 360, op pagina 148 staat de naam van de president van de ICCF. De genoemde naam is de verkeerde, want de president heet Alan Borwell.

Eveneens in Schaakschakeringen 360, maar op pagina 136 is een vervelende fout geslopen. De partij Spooner-Schroeder staat abusievelijk de partijuitslag met 1-0 aangegeven, terwijl zwart de partij heeft gewonnen. De lezers zullen dan ook niet begrijpen, waarom zwart in gewonnen stand opaf, en misschien aan tijdsoverschrijding denken of iets dergelijks. De uitslag moet dus zijn: 1-0.

Jaaroverzicht

Jaap van der Kooij heeft weer een jaaroverzicht gemaakt op de hem vertrouwde wijze. Helaas heeft Jaap zijn medewerking aan Schaakschakeringen beëindigd. De redactie bedankt Jaap voor het werk, dat hij voor Schaakschakeringen gedaan heeft!

Nu is de redactie op zoek naar een opvolger voor Jaap om voor het komende jaar een overzicht te maken. Als u dit wilt doen, laat het dan even weten bij de redactie.

Pat Thorn Memorial

Op de valreep bereikte ons het bericht, dat Martin Vlasveld met 10 uit 14 het Pat Thorn Memorial heeft gewonnen. De redactie van Schaakschakeringen en het bestuur van de NBC wensen Martin Vlasveld van harte geluk met deze fraaie overwinning.

Alan Rawlings, International Secretary van de BFCC, wenste Martin ook geluk en memoreerde daarbij: *It's very appropriate that you should be our winner, because you were one of Pat's opponents in his last tournament, the 1st North Sea team Tournament.*

Oproep

De redactie roept alle leden op eens in hun archief te kijken of er partijen inzitten die nog niet in Schaakschakeringen gestaan hebben. Als er commentaar bij is, is dat natuurlijk prima, maar zonder mag ook. Deze oproep geldt voor alle leden, dus ongeacht de speelsterkte.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

De Algemene Ledenvergadering van de NBC wordt gehouden op

zaterdag 29 maart 2003

in het Max Euwecentrum op het Max Euweplein nr 30 te Amsterdam . Hoe u bij het Max Euwecentrum komt ziet u onder het kopje *Ledenvergadering* in de rubriek *Van de redactie*. De aanvang van de vergadering is 13.30 uur. De zaal is vanaf 10.00 uur geopend!

AGENDA

1. Opening.
2. Vaststelling notulen van de Algemene Ledenvergadering, dd 9 maart 2002, waarvan publicatie in Schaakschakeringen nummer 360 (december 2002) op bladzijde 120 t/m 122.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslagen van secretaris, redacteur, wedstrijdleder, penningmeester en lid internationale contacten.
5. Kascommissie:
 - a) verslag kascommissie 2002.
 - b) benoeming kascommissie 2003.
6. Begroting 2003.
7. Plaatsingscommissie.
Aftredend is de heer K.H. Nienhuis, die zichzelf niet meer herkiesbaar stelt.
Voor hem zoekt het bestuur een opvolger.
8. Bespreking ingediende voorstellen.
Het bestuur stelt voor, dat de redacteur Schaakschakeringen voortaan geen bestuursfunctionaris meer is. De algemene wedstrijdleder krijgt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor alle NBC-publicaties. Hij coördineert de werkzaamheden van het redactie-team. Daar maken in ieder geval deel van uit de redacteur en opmaakredacteur van Schaakschakeringen, de redacteur van de Postduif en de websitebeheerder.
9. Bestuursverkiezing.
Aftredend zijn de heren H.P.J. Visser (secretaris) en J. van den Braak (redacteur Schaakschakeringen). De heer Visser stelt zichzelf weer herkiesbaar. Afhankelijk van het besluit over het bestuursvoorstel onder agendapunt 8 stelt de heer Van den Braak zich eventueel herkiesbaar.
10. Prijsuitreikingen.
Vaststelling plaats en datum van de volgende Algemene Ledenvergadering.
Het bestuur stelt voor zaterdag 20 maart 2004.
12. Rondvraag en sluiting.

NB: (Tegen)kandidaten voor de in de punten 5, 7 en 9 genoemde functies en voorstellen met betrekking tot punt 8 kunnen tot 15 maart 2003 bij de secretaris worden ingediend.

Jaarverslagen bestuur

Jaarverslag van het Secretariaat over het bondsjaar 2002

Zoals gebruikelijk zult u in dit korte verslag algemeen geïnformeerd worden. De Algemeen Wedstrijdleider zal u verslag doen betreffende het wel en wee van de georganiseerde wedstrijden. De financiële aspecten van onze bond zullen worden belicht in het verslag van de penningmeester. Het bestuurslid Internationale Contacten en de redacteur Schaakschakeringen zullen u verslag doen over hun activiteiten.

Bestuur

Het bestuur heeft gedurende het gehele bondsjaar in de onderstaande samenstelling gefunctioneerd:

- G.K.P. van den Haak: voorzitter (tot 9-3-2002)
- T. de Ruiter: voorzitter (vanaf 9-3-2002);
- H.P.J. Visser: secretaris;
- S. Sieswerda: penningmeester;
- C.A. van Wieringen: algemeen wedstrijdleider
- Jelle van den Braak: redacteur Schaakschakeringen;
- T.de Ruiter: bestuurslid Public Relations (tot 9-3-2002);
- A.A.van 't Riet: bestuurslid Internationale Contacten.

Het bestuur vergaderde het afgelopen bondsjaar in totaal 8 maal, waarvan 2 maal in Haarlem, 1 maal in Bussum-Zuid en 5 maal in Amersfoort.

De werkgroep 'Quo Vadis' heeft in totaal 3 maal vergaderd, hetgeen een eindrapport heeft opgeleverd, dat in een aparte bestuursvergadering is besproken.

II Ledenbestand

Aan het begin van het bondsjaar bedroeg het aantal leden 648 en werd afgesloten met 622 leden, waarvan er 17 in het buitenland woonachtig zijn.

In de loop van het bondsjaar traden 28 nieuwe leden toe en bedankten 35 leden voor hun lidmaatschap. Na het niet reageren op verstuurdde aanmaningen waren we helaas gedwongen 13

leden af te voeren wegens contributieschuld. Door overlijden ontvielen ons 6 leden.

Evenals in het vorige bondsjaar boekten we ook dit bondsjaar weer een ledenverlies: de netto-afname is dit bondsjaar beperkt gebleven tot slechts 26 leden.

III Slot

Ondanks het ledenverlies in het afgelopen bondsjaar, is het bestuur hoopvol en verwacht, dat het komende bondsjaar voor onze bond en haar leden een goed schaakjaar zal worden.

*H.P.J. Visser (secretaris)
Apeldoorn, 1 januari 2003.*

Jaarverslag over 2002 van de Algemeen Wedstrijdleider

Kampioenschappen van Nederland (post) K-31

De kampioen was vorig jaar al bekend (R. Langeveld, 11,5 uit 14), H. vd. Bos is tweede geworden (10.0/14) en P. vd. Berg derde (9,5/14), slechts 0,5 S.B. punt meer als W. Pommerel.

K-32

Op 15-4-2002 is K-32 van start gegaan. Inmiddels zijn 87 van de 105 partijen beëindigd. A. Stuart (9,5/13), J.H. Verleur (9,5/14) en A. Dubbeldam (8.0/13) voeren de ranglijst aan.

Kampioenschappen van Nederland (E-mail) KE03

Het S.B. systeem moest over de eerste drie plaatsen beslissen. Kampioen werd W. Pommerel (9.0/13, S.B. 54.00), tweede L. Hofland (9.0/13, S.B. 53.00) en derde J. Vosselman (8,5/13, S.B. 50.50). R. Gouma werd vierde (8,5/13, S.B. 48.00)

KE04

Ook hier waren de S.B. scores beslissend. Kampioen werd P.J. vd. Houwen (9,5/14, S.B. 62.00), tweede H. van Unen (9,5/14, S.B. 58.75), derde A. van Melis (9.0/14, S.B. 58.75). Vierde werd W. Pommerel (9.0/14, S.B. 55.25)

KE05

Op 15-10 ging KE05 van start. Er zijn inmiddels 20 partijen beëindigd. Favorieten hebben zich uiteraard nog niet aangediend.

Kwalificatie-groepen:**Overzicht aantal gestarte groepen**

Klasse	2002	2001	2000	1999	1998
M	4	2	2	2	5
H	4	5	8	9	12
O	1	4	4	6	12
Totaal	9	11	14	17	29

Gambiet Toernooi

In 2003 kunnen de twee finalegroepen (post en e-mail) van start gaan.

Saldo-toernooi (J. de Vries)

Was het aantal gestarte partijen in 2001 slechts 22, in 2002 is dit verder gedaald tot 13 (met 9 verschillende spelers. Het lijkt mij niet zinvol nog verder met dit toernooi door te gaan.

60+ toernooi (J. de Vries)

Inmiddels is de finalegroep 2001 van start gegaan met P.vd. Houwen, T. de Ruiter, E. Poel en W. Wegman.

Voor de finalegroep 2002 zijn inmiddels drie deelnemers bekend : L.J. Fick, T. de Ruiter en R. de Boer

Propaganda Bekertoernooi 1997

Begin 2003 zal de laatste finalegroep van start gaan met J. de Waard, A.P.J. Sprinkhuizen, J.H. Lubbers, R.N.M. Mes. H. Keizer Jr., B.J. Blakmoor en J.F. vd. Hoeven

Website 'nbcemail.nl'

Deze website heeft het afgelopen jaar naar behoren gefunctioneerd.

De Postduif

Met als doel een betere rapportering van uitslagen e.d. aan de nationaal spelende postscha-

kers heb ik, bij wijze van proef, begin dit jaar een nieuwsbrief verstuurd. De vele positieve reacties hebben uiteindelijk geleid tot het ontstaan van De Postduif. Vanaf april zijn er totaal acht nummers verschenen.

De Postduif moet beschouwd worden als aanvulling op Schaakschakeringen, met een beperkte oplage, t.b.v. NBC postspelers.

Afscheid Johan de Vries

Na tien jaar heeft Johan de Vries besloten te stoppen als wedstrijdler van het 60+ toernooi, het Saldotoernooi en de kwalificatiegroepen Open klasse. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor het vele werk dat hij die afgelopen tien jaar voor ons heeft gedaan. Een gedeelte van zijn werk zal begin 2003 worden overgenomen door onze oud-voorzitter Gerard van den Haak

Tot besluit wil ik alle wedstrijdleders bedanken voor het vele werk dat zij ook het afgelopen jaar hebben gedaan

*C.A. van Wieringen
Algemeen Wedstrijdler*

Jaarverslag 2002 en begroting 2003 Penningmeester NBC

U vindt dit verslag op pagina 18 en 19 van dit nummer van Schaakschakeringen.
S. Sieswerda, penningmeester NBC

Jaarverslag Schaakschakeringen 2002

In totaal had Schaakschakeringen in 2002 een oplage van zes nummers met in totaal 148 pagina's, dat is 12 meer dan in het voorafgaande jaar en een gemiddelde van ruim 24 pagina's per nummer.

De gebruikelijke doelstelling van 6 nummers per jaar is dus gehaald. Kwalitatief is het blad zeker constant, ook vergeleken met voorgaande jaren. Technisch is er wel wat veranderd. De veranderingen geven Schaakschakeringen een professioneler aanzicht. Dit komt onder andere tot uiting in de lay-out en het gebruik van figurines bij de partijnotaties. Het laatste nummer van Schaakschakeringen geeft de technische mogelijkheden aan die er nu zijn. Voor de lezer is dit vooral te zien in de omslag met kleurenfoto's.

Als het aan de redactie en de medewerkers ligt

zal ook het komende jaar op dezelfde wijze Schaakschakeringen gemaakt worden zoals nummer 360 gemaakt is.

Het blijft jammer, dat slechts een klein aantal lezers reageert op de inhoud van Schaakschakeringen. De redactie hoopt, dat dit niet betekent, dat het blad weinig wordt gelezen. De leden van de NBC hebben niet slechts de mogelijkheid te reageren op de inhoud van het blad, de reacties worden, zo mogelijk ook geplaatst.

De samenwerking met de vaste leveranciers van artikelen en met de medewerkers is goed. Het is jammer, dat een aantal schakers dat artikelen of commentarierende partijen toezegen te zullen sturen, dit niet altijd doen. Hopelijk verandert dat in de toekomst. Aan de andere kant is het wel zo, dat een toenemend aantal schakers partijen opstuurt. Deze partijen worden, als het enigszins mogelijk is, geplaatst.

Omdat, op de drukkerij na, al het werk door vrijwilligers gedaan wordt, en omdat het blad maar zes keer per jaar verschijnt kan de inhoud van het blad nooit erg actueel zijn. Er wordt geprobeerd een schema aan te houden, maar de tijd die verstrijkt tussen de laatste handeling van de redactie en het kunnen lezen van het blad door de leden, is ongeveer een maand. In de zomer, en met het laatste nummer van het jaar is deze tijd nog groter. Voor de actualiteit is internet een beter alternatief.

Het bleek afgelopen jaar een paar keer voorgekomen te zijn, dat de drukkerij beloofde dat Schaakschakeringen op een afgesproken datum bij de leden zou zijn. Dat deze datum overschreden is, is, voor zover de redactie bekijken kan, niet de schuld van de drukkerij maar van de post, die langer doet over het bezorgen dan is overeengekomen.

*J. van de Braak
Redacteur
Schaakschakeringen*

Jaarverslag Internationale contacten 2001

Nadat op de historische datum 11 september 2001 Gert Timmerman de 15de Wereldkampioen werd, heeft het nog tot in de zomer van 2002 geduurd voordat het toernooi was beëindigd. Toen ook stond vast dat Joop van

Oosterom de eervolle tweede plaats had behaald. Op het ICCF Congres in Seixal (Portugal) kon ik voor beide spelers hun prijzen in ontvangst nemen. En in de weken daarna heb ik die prijzen ook persoonlijk kunnen overhandigen. Joop van Oosterom meldde zich daarbij ter plekke aan om in de volgende finale wederom een poging te gaan doen. Over de finale van het 16e wereldkampioenschap kan ik vrijwel hetzelfde rapporteren als vorig jaar: met 9,5 uit 15 en nog één open partij gaat Ruud Maliangkay mede aan de leiding, maar de verwachting is dat enkele anderen hem nog in zullen halen.

Gert Timmerman speelt op dit moment, samen met de ander acht nog levende wereldkampioenen, in het 50-jarig ICCF Jubileum toernooi der Wereldkampioenen. De partijen, die bijzonder spannend zijn, zijn te volgen op de website van ICCF. Eind 2002 heeft slechts één speler een positieve score, maar die is dan ook indrukwekkend: met 4,5 uit 5 gaat Mikhail Umansky aan de leiding. Gert heeft tot nu toe twee remises gescoord.

Het Nederlandse team dat in de finale speelt van de 12de Olympiade is op de 10e plaats geëindigd. Het team dat in de voorronde van de 13de Olympiade speelt zou in theorie de finale nog kunnen halen, maar praktisch is dat zo goed als uitgesloten, ondanks de goede score van 65%. Het voorrondeteam in de 14e (en eerste email) Olympiade is minder succesvol: met een score van 52% eindigt het in de middenmoot. Het damesteam in de voorronde van de 6e Dames Olympiade wordt laatste in hun groep. Zoals Ger van Perlo in Schaakschakeringen al aangaf, moeten we ons gaan bezinnen of deelname aan dit toernooi nog wel zo geëigend is.

Op de valreep van het vorige jaar zijn de voorronden van de 15de Olympiade van start gegaan. Nederland heeft daarin verreweg het sterkste team, met Gert Timmerman, Joop van Oosterom, Dick van Geet, Ruud Maliangkay, Carol-Peter Gouw en Walter Mooij. Mede middels een financiële injectie van sponsor Joop van Oosterom gaat dit team een poging doen niet alleen de finale te halen, maar die ook te winnen.

Het voorrondeteam in het 6de Europees teamkampioenschap komt niet verder dan de middenmoot en zal dus ook de finale niet halen.

De beide onder auspiciën van de NBC gehouden invitatie toernooien zijn in de loop van het jaar beëindigd: het Millennium Email Chess Tournament en het Dick Smit Herdenkings-toernooi.

Het Millennium toernooi is gewonnen door Hans-Marcus Elwert (GER) voor Harald Tarnowiecki (OST) en Joop van Oosterom.

Het Dick Smit toernooi is een groot succes geworden voor Tim Rimmel, die met 7,5 uit 10 het toernooi won en ook een Grootmeester norm behaalde. Tweede werd de Amerikaan Max Zavaneli en derde onze landgenoot Marc Schroeder. Samen met Kier Nienhuis scoorde hij een Senior Meesterresultaat.

Op het ICCF Congres in oktober in Seixal werden aan zes spelers titels toegekend: Senior Internationaal Meester werden Jacques Kuiper en Boris Tsoukerman, en Internationaal Meester David van der Hoeven, Wim Rakhorst, Tim Rimmel en Martin Vlasveld.

Eind 2002 speelden 77 NBC leden mee in internationale titeltoernooien. Zoals in de loop van het jaar in Schaakchakeringen gemeld, zal er over de resultaten van deze spelers regelmatig gerapporteerd worden.

Nol van 't Riet,
Gouda, 4.1.03

Elwert wint Millennium Email Chess Tournament

het sterkste correspondentieschaaktoernooi ooit

NOL VAN 'T RIET

Op 1 januari 2000 ging het door de NBC georganiseerde Millennium Emailschaak Toernooi van start. Het was een dubbelrondig toernooi met zes spelers. En het was het sterkste correspondentieschaak toernooi dat ooit was gespeeld. Alle zes de spelers behoorden tot de top tien van de wereld. De spelers met de hoogste rating was Ulf Andersson (Zweden, rating 2805), gevolgd door onze landgenoten Gert Timmerman (2738) Joop van Oosterom (2684) De andere deelnemers waren Hans-Marcus Elwert (Duitsland, 2681), Harald Tarnowiecki (Oostenrijk, 2676) en Erik Bang (Denemarken, 2661). Met een gemiddelde rating van 2708 had het toernooi categorie XIX, en daarmee was dit het eerste correspondentieschaaktoernooi ooit dat in deze categorie gespeeld zou worden.

Het toernooi werd aangekondigd onder het motto: Ulf Andersson tegen de wereldtop. Ulf zijn verwachte score was 6,6 punten. Dat wil zeggen: alleen als hij zoveel punten zou halen zou zijn rating er niet op achteruit gaan. Na bijna drie jaar spelen is het toernooi in november 2002 tot een eind gekomen. Het is gewonnen door Hans-Marcus Elwert met een score

van 7 uit 10. Deze score had hij al in april 2001 behaald.

En een paar maanden later, in augustus 2001, was reeds bekend dat deze score goed genoeg was om het toernooi ongedeeld te winnen. Daarna duurde het nog meer dan een jaar voordat de laatste partij Bang - Andersson was

afgelopen. In een partij van 109 zetten probeerde Andersson een dame-eindspel met elk twee pionnen te winnen.

Nieuw aan dit toernooi was dat de voortgang van de partijen op de website van de ICCF kon worden gevolgd. Aan het begin van elke maand werden 'de laatste zetten' in elke partij bijgewerkt. Dat wil zeggen: met een vertraging van drie zetten. Toen we hiermee wilden beginnen met het bekend maken van de zetten, was niet elke speler daar een voorstander van. Bij wijze van compromis is toen besloten eerst te wachten tot alle partijen echt verschillend waren, en daarna met een vertraging van drie zetten te gaan werken. Dit om te voorkomen dat spelers elkaar advies zouden gaan geven, of overspoeld zouden gaan worden met adviezen van toeschouwers op het internet.

Toen het toernooi afgelopen was, waren alle spelers tevreden over deze nieuwigheid. Zo schreef winnaar Hans-Marcus Elwert: 'De publicatie van de zetten op internet was heel aangenaam. Het is zeker dat het heel interessant geweest is veel toeschouwers, maar voor mij als spelers was het ook een grote steun.' Al gebruikte niet iedere speler de website. Ulf Andersson schreef: 'Ik heb er geen last van gehad, maar er ook nauwelijks aandacht aan besteed. Als andere mensen, die niet in het toernooi speelden, het waarderen, dan is dat heel aardig.'

When the tournament was finished they all were rather satisfied about this new phenomenon.

In een interview met Dirk Jan ten Geusendam in Vrij Nederland zei Andersson dat het spelen van het bedaarde correspondentieschaak hem wel beviel ten opzichte van het heftische toernooischaak: 'Je analyseert wat, slaapt er nog eens een paarnachtjes over, drinkt een kopje koffie en analyseert nog eens wat. Heel aangenaam.' Dit interview vond plaats tijdens het Nederlands Kampioenschap 2000 in Rotterdam, waar Ulf Andersson als coach fungeerde van Dennis de Vreugt.

Ik was daar toen ook aanwezig, en na afloop van het interview vertelde Ulf mij dat zijn eerste ervaring met het emailschaak in het Millennium toernooi hem heel goed bevielen: 'De zetten komen sneller binnen dan bij postschaak, en daardoor vergeet je de stellingen in de tussentijd niet. Ze blijven allemaal lekker sudderen in je hoofd.'

		1	2	3	4	5	6	Tot.	TPR	
1	Elwert	GER 2681		1 =	1 =	= 1	1 =	= =	7	2862
2	Tarnowiecki	OST 2676	= 0		1 =	= =	1 =	= 1	6	2786
3	Van Oosterom	NLD 2684	= 0	= 0		= =	1 1	1 =	5,5	2748
4	Andersson	SVE 2805	0 =	= =	= =		= =	= =	4,5	2652
5	Timmerman	NLD 2738	= 0	= 0	0 0	= =		1 1	4	2629
6	Bang	DEN 2661	= =	0 =	= 0	= =	0 0		3	2568

Het toernooi is voor de winnaar Hans-Marcus Elwert dus een enorm succes geworden. Zijn verwachte score was 4,6 punten. Daar ging hij dus met meer dan twee punten overheen. Uit de tabel blijkt dat de beslissende partij zijn overwinning met wit op Tarnowiecki is geweest. Bijgaand treft u zijn eigen analyse van deze partij aan.

Ook voor Tarnowiecki was het met een overscore van 1,5 punt een heel succesvol toernooi. Het was ook de eerste keer dat hij aan een toernooi met zulke sterke topspelers deel nam. Zijn TPR (Toernooi Prestatie Rating) van 2786, meer dan 100 punten zijn start rating, geeft aan dat hij nu bewezen heeft tot de wereldtop te behoren. De tabel laat zien dat hij zijn tweede plaats veilig stelde door met wit van Joop van Oosterom te winnen.

Gert Timmerman, Joop van Oosterom en Erik Bang zijn alle drie al jarenlang wereldtop spelers. En na zijn klinkende overwinning een paar jaar geleden in het Jubileumtoernooi NPSF-50 van de Noorse bond was duidelijk dat ook Ulf Andersson bij die top hoorde. Zo bezien is het een grote verrassing dat de beide betrekkelijke outsiders in MECT, Hans-Marcus Elwert en Harald Tarnowiecki, de prominenten met reputatie hebben verslagen.

De derde plaats van Joop van Oosterom was niet slecht (zoals ik gewend was te zeggen toen ik nog in het Noorden van het land woonde, en bedoelde dat het tamelijk goed was).

Hij overtrof zijn verwachte score met 0,9 punt. Maar waarschijnlijk was een veel grotere voldoening voor hem dat hij zijn beide partijen tegen Gert Timmerman won. In de finale van het 15de Wereldkampioenschap had hij van Timmerman verloren en daarmee ook de wereldtitel aan hem verspeeld. Men kan zich dus voorstellen hoe gebrand Joop van Oosterom erop was om in het MECT Gert Timmerman te verslaan.

Met negen remises en één nederlaag presteerde Ulf Andersson ver beneden de verwachtingen. Zijn partij met Erik Bang was met 109 zetten verreweg de langste partij. Op zeker moment was het MECT zelfs geheel van de ICCF website verdwenen, omdat iemand vond dat deze

(laatste) partij veel te lang duurde. Maar na protesten van der ware eindspel liefhebbers kwam de partij weer snel terug. Velen vonden het interessant te zien hoe Andersson bleef proberen te winnen.

Ook Gert Timmerman scoorde ver onder zijn normale niveau. Tijdens het toernooi waren enige omstandigheden in de persoonlijke sfeer die zeker van invloed zijn geweest op zijn concentratie. In totaal zijn er in het toernooi twee matches geweest die in 2-0 eindigden. Gert was bij beide betrokken: zijn al eerder genoemde nederlagen tegen Van Oosterom, maar ook boekte hij twee overwinningen op Bang.

Bang, tenslotte, speelde geen gelukkig toernooi. Met zes nederlagen eindigde hij op de laatste plaats. Daar staat tegenover dat hij de enige speler was die niet van de toernooi Elwert verloor!

E BANG U ANDERSSON

Millennium E-mailschaak Toernooi, start 1-1-2000; E04

1 ♖f3 ♗f6 2 c4 g6 3 g3 ♗g7 4 ♗g2 0-0 5 0-0 c5 6 d4 cd4 7 ♗d4 ♗c6 8 ♗c3 ♗d4 9 ♗d4 d6 10 ♗d3 a6 11 ♗d2 ♗f5 12 e4 ♗e6 13 b3 ♗d7 14 ♗ac1 ♗h3 15 f3 ♗g2 16 ♗g2 ♗fc8 17 ♗d5 ♗d5 18 cd5 h5 19 h4 ♗f6 20 ♗c8+ ♗c8 21 ♗c1 ♗c1 22 ♗c1 ♗c7 23 ♗e3 ♗a5 24 ♗c2 ♗e1 25 ♗f2 ♗a1 26 ♗c8+ ♗g7 27 a4 ♗b2 28 ♗c4 ♗d2 29 ♗f1 ♗e5 30 ♗g2 ♗c3 31 ♗f1 ♗b2 32 ♗g2 f5 33 ♗f1 ♗f6 34 ♗e2 ♗c3 35 ef5 ♗b3 36 ♗e4 gf5 37 ♗f5 ♗a4 38 ♗h5 b5 39 ♗e3 ♗d1+ 40 ♗f2 ♗c2+ 41 ♗f1 b4 42 ♗h6+ ♗g8 43 ♗g4+ ♗h7 44 ♗g5 ♗d3+ 45 ♗g2 ♗g5 46 ♗g5 ♗e2+ 47 ♗h3 ♗e5 48 ♗d2 a5 49 ♗d3+ ♗g7 50 f4 ♗f6 51 ♗e4 b3 52 h5 ♗f8 53 g4 a4 54 g5 ♗c3+ 55 ♗g4 a3 56 ♗a4 b2 57 ♗a8+ ♗f7 58 ♗d8 b1=♗

59 g6+ ♗g6+ 60 hg6+ ♗g6 61 ♗e7 ♗f6 62

♗e8+ ♗h6 63 ♗e2 ♗g6+ 64 ♗h4 ♗f5 65 ♗c4 ♗f6+ 66 ♗h3 ♗f5+ 67 ♗h4 ♗f7 68 ♗h3 ♗d7+ 69 ♗g2 ♗g4+ 70 ♗f2 ♗f5 71 ♗a4 ♗d3 72 ♗a8 ♗d4+ 73 ♗f3 ♗c3+ 74 ♗e4 ♗h5 75 ♗g8 ♗h4 76 ♗g2 ♗c4+ 77 ♗e3 ♗b3+ 78 ♗e4 ♗b1+ 79 ♗e3 ♗f5 80 ♗f2+ ♗h5 81 ♗h2+ ♗g6 82 ♗d4 ♗g4 83 ♗e3 ♗g7 84 ♗e4 ♗f6 85 ♗h8+ ♗e7 86 ♗h7+ ♗d8 87 ♗h8+ ♗d7 88 ♗a8 ♗g6+ 89 ♗f3 ♗d3+ 90 ♗g4 ♗e7 91 ♗a5 ♗e2+ 92 ♗f5 ♗d3+ 93 ♗g4 ♗d1+ 94 ♗g5 ♗g1+ 95 ♗f5 ♗c5 96 ♗a8 ♗c2+ 97 ♗g5 ♗g2+ 98 ♗f5 ♗h3+ 99 ♗g5 ♗e3

1ste tijdslimiet-overschrijding door Andersson
100 ♗g6 ♗g3+ 101 ♗f5 ♗f7 102 ♗a7+ ♗f8 103 ♗a4 ♗e3 104 ♗f6 ♗e7+ 105 ♗f5 ♗f7+ 106 ♗g4 ♗g6+ 107 ♗h4 ♗d3 108 ♗a7+ ♗e4 109 ♗g3 ♗e1+

En nadat er 48 zetten lang geen pion verplaatst is en geen stuk geslagen, biedt Andersson remise aan.
1/2-1/2.

HM ELWERT H TARNOWIECKI

Millennium E-mailschaak Toernooi, start 1-1-2000; E04;

Commentaar: Hans-Marcus Elwert

1 d4 ♗f6 2 c4 e6 3 g3 d5 4 ♗g2 dxc4 5 ♗f3

♗c6 6 ♗a4

Of 6 0-0 ♗b8!?

6...♗d7

De alternatieven zijn 6...♗d5 7 0-0! en 6...♗b4!?

7 ♗xc4 ♗b6 8 ♗d3 e5 9 ♗e3

Of: 1/9 ♗xe5 ♗b4! onduidelijk
2/9 dxe5 ♗xd3=

9...♗b4 10 ♗b5+

10 ♗e4? f5! 11 ♗xe5+ ♗e7 12 ♗a3 0-0 -/+

10...♗d7!?

Of 10...c6!?!N

11 ♗xe5+ ♗e7 12 0-0!

A Raetsky geeft aan: 12 ♖a3 0-0 13 0-0 ♠d5!
 (13...♠d4 14 ♖e4 (14 ♠c4 ♠f6 15 ♖e4
 ♠xc4 16 ♗xd5 ♠xe3 17 fxe3 ♖e7 is onduide-
 lijk) 14...♠xa3 15 bxa3 ♠e8 16 ♗d3 ♠xe3 17
 fxe3 ♠c6+/-) 14 ♠d2 ♠f6 15 ♖h5 is ondui-
 delijk.

12...0-0

12...♠c2 13 ♖xg7 ♠f6 14 ♖h6 ♠xa1 15
 ♠g5!?! (15 ♖a3 ♖e7 16 ♠g5! (16 ♠xa1 0-0-0
 17 ♠f4 of 16 ♠d2 onduidelijk) 16...0-0-0
 (16...♠g8 17 ♠xh7 of 16...♠f5 17 ♠xb7) 17
 ♠e4! ♠d5 18 ♠xa1+/-)

15...♠xg5 (15...♠e7 16 ♖a3+/-) 16 ♠xg5 ♖e7
 17 ♠xb7 (17 ♖a3) 17...♠b8 18 ♠c4!?! (of 18
 ♠f3!?)

13 ♠c1+/- ♠d4 14 ♖e4!

14 ♠c3!?

14...♠e8 15 ♗d3 ♠xe3

15...g6 16 ♠d2

16 ♖xe3 c5!

16...♠f6 17 ♗d3

17 ♗d3

17 ♠bd2!?

17...♠e6

17...♠c8 18 ♠c3 of 17...♠c6 18 ♠c3

18 ♠c3 ♠c4

18...♠c8!?

19 ♗d1 ♠c8 20 e3 cxd4 21 ♠xd4 ♠a6

21...♖d7 22 ♖f3 ♠a6 23 ♗d1+/-

22 ♠cb5

22 ♠e4 ♠c4

22...♠f6 23 ♠xc8 ♠xc8 24 ♖c2

24 ♖b3

24...♠d6 25 ♠c7 ♠d3 26 ♖c3 ♠f8

26...♠e5 27 ♠ce6 fxe6 28 ♗xd3+/-

27 ♠d5!?! ♠e4 28 ♠xf6+ ♖xf6 29 f3

29 ♠b5 ♖e6!?!+/-

29...♠g6 30 ♠e2 ♖xc3 31 ♠xc3 f5! 32 ♠f1

32 ♠e1 of 32 ♠d5

stand na 32 ♠f1

32...♠c8!

32...♠f7 33 ♠d1

33 ♠c1

33 ♠d1 ♠c6 34 ♠d4

33...♖f8

33...♖f7!?

34 ♠e2

34 ♖f2 ♠f7 35 ♠d3 ♠e6 36 b3 ♖e7 37 ♠e2

34...♠xc1 35 ♠xc1 ♠f7

35...♖e7 36 ♖f2

36 ♖f2 ♖e7 37 ♠d3 ♖f6 38 e4

38 b3!?

38...fxe4 39 ♠xe4 h6

39...♖e5 40 ♠xh7 g6 (40...♖d4 41 ♠c2+/-) 41
 h4 ♖f6 42 h5+/-

40 b3

40 ♖e3 ♠c4+ 41 ♖d4 ♠xb2 42 ♠xb7 ♠c4 43
 a4

40...g5

40...a5 41 ♖e3

41 ♖e3 ♠e6 42 ♠e2 ♖e5 43 f4+ gxf4+

43...♖f6 44 ♠c3 (44 fxe5+ hxe5 45 h4)

44...♠d7!?! 45 ♠d3

44 gxf4+ ♖f6 45 ♠g3! b6

45...a5 46 ♠d3 (46 ♠h7!?)

46 ♠h5+ ♖e7 47 ♖d4

47 ♠d3!?

47...a5 48 ♠g7!+- ♠g8

48... a4 49 ♠d5

49 ♠d3

49 ♠f5+ ♠xf5+ 50 ♠xf5 ♖f6 (50...a4 51 ♠c2

♖f6 52 ♖c3 axb3 53 ♠xb3 ♠h7 54 ♖c4 ♠g6

55 ♖b5+/-) 51 ♠d3 ♠f7 52 ♠c4 ♠e8 53 ♖d5

♖f5 54 ♖d6 (54 a4? ♖xf4 55 ♖d6 ♖e4! 56

♖c7 ♖d4 57 ♖xb6 ♠xa4!-) 54...b5 (54...a4

55 b4) 55 ♠e6+! (55 ♠d3+ ♖xf4 56 ♖c5 b4

57 ♠b5 ♠g6 58 ♖b6 ♠b1 59 ♖xa5 ♠xa2 60

♖xb4 ♠xb3=) 55...♖xf4 56 ♠d7 ♠f7

(56...♠g6 57 ♠xb5 ♖e3 58 ♖c5 ♖f2 59 ♖b6

♖g2 60 ♠c6+ ♖xh2 61 ♖xa5+/-) 57 ♠xb5

♖f3 58 ♠c6+ ♖f2 59 ♖c5 h5 60 ♖b6 h4 61

♖xa5 ♖g1 62 ♖b4 ♖xh2 63 a4+/-

49...♠f7!

1/ 49...a4 50 ♠c4 ♠xc4 (50...♠xc4

51 bxc4 ♖f7 52 ♖d5+/-) 51 bxc4 ♖f6 52 ♠e8+

♖f5 53 a3 ♖xf4 54 ♠c7 ♖f3 55 ♠d5 h5 56

♠xb6+/-

2/ 49...♖f6 50 ♠h5+ ♖e6 (50...♖e7

51 f5+/-) 51 ♠g3 ♠f7 (51...♖f6 52 ♠c4) 52

♠c4+ ♠xc4 53 bxc4 ♠g8 54 ♠e4+/-

50 ♖e5 a4

50...♠g8 51 ♠f5+ ♠xf5 52 ♠xf5 +

51 bxa4

51 ♠c2!?

51...♠xa2 52 ♠f5+ ♠xf5 53 ♖xf5 ♖f7

53...♠b3 54 ♖g6! ♖f8 (54...♠xa4 55 ♖g7+/-)

55 ♠b5 ♖e7 56 h4+/-

54 ♖c2 ♗e6+ 55 ♜e5 ♜e7 56 f5 ♖c4 57 f6+ ♜d7

57...♜f8 58 ♜d6+., of 57...♜f7 58 ♖d1 +-

58 ♖f5+ ♜e8 59 ♖e6 ♖e2

59...♖d3 60 ♖b3 ♜d7 61 f7 ♜e7 62 ♜d5 ♖f5

63 f8♜+ ♜xf8 64 ♜c6 ♜e7 65 ♜xb6 ♜xd6+-

60 ♖b3 ♜d7 61 h4!

En nu: 1/ 61...♖f1 62 ♖e6+ ♜e8 63 ♜d6

♖d3 64 ♖b3

2/ 61...♜e8 62 ♜d6+-

3/ 61...♖g4 62 a5 bxa5 63 ♖a4+

♜d8 64 ♜d6 ♖h5 65 ♜e6 ♖g6 66 f7 ♖xf7+

67 ♜xf7+-

4/ 61...♖d3 62 f7 ♜e7 63 ♜d5 ♖f5

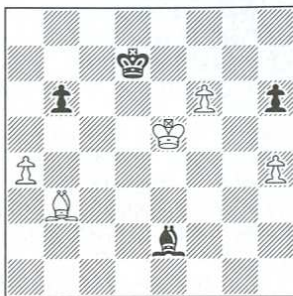
(63...♖g6 64 ♜c6 of 63...♜xf7 64 ♜d4+) 64

f8♜+ (64 ♜c6?? ♖d7+ 65 ♜xb6 ♖xa4 66

♖xa4 ♜xf7=) 64...♜xf8 65 ♜c6+- ♖d3 66

♜xb6 ♜e7 67 a5 ♜d7 68 ♖a4+ ♜c8 69 ♖b5

♖e4 70 a6 ♜b8 71 ♖c6 +- 1-0

Stand na 61 h4!

Olympiade teams weinig succesvol

NOL VAN 'T RIET

In Schaakschakeringen 358 hebben we aangekondigd voortaan de prestaties te gaan volgen van de Nederlandse spelers die in internationale toernooien spelen waarin titels of titelnormen behaald kunnen worden. Dit artikel was bedoeld voor Schaakschakeringen 359, maar is toen gesneuveld omdat er ook gerapporteerd moest worden over twee recente beëindigde toernooien, namelijk het Dick Smit Herdenkings toernooi en het 1ste Noordzee Teamtoernooi.

In dit artikel behandelen we de prestaties van de Olympiade ploegen. Vier toernooien met Nederlandse deelname zijn op het moment van schrijven nog lopend, al zijn ze alle vier in de eindfase. Slechts 9 Nederlandse partijen moeten nog beëindigd worden.

Olympiade 12

In Olympiade 12 heeft Nederland jaren geleden, samen met 11 andere landen, de finale bereikt. Het toernooi is ondertussen bijna afgelopen. Van de 396 te spelen partijen staan er nog maar 4 open. De stand is: 1. Duitsland 47,5; 2/3. Letland en Litouwen 42,5; 4/5. Tsjechië en Zweden 36 (1 open); 6. Zwitserland 35,5 (1); 7. Oostenrijk 34; 8. Brazilië 31,5 (1); 9. Schotland 31 (1); 10. Nederland 27,5; 11. Canada 15,5; 12. Katar

12,5 (3). Al in 2001 heeft Alan Borwell, de ICCF President, de eerste prijs al uitgereikt op een bijeenkomst van het Duitse team in Maagdenburg. Het toernooi is nog grotendeels per post afgewerkt. Het meest opmerkelijke is misschien wel de afwezigheid van Rusland. En het meest verrassende was de deelname van Katar, dat zich in de voorronden overtuigend had weten te plaatsen, maar er in de finale niet aan te pas kwam. Ook het Nederlandse team presteerde niet bijzonder goed. In bordvolgor-

de waren de scores van onze landgenoten (allen zijn uitgespeeld): Rudolf Maliangkay 5,5 (uit 11); Carol-Peter Gouw 7,5; Bas van der Plassche 2, Kier Nienhuis 3,5; Ger van Perlo 6 en Rob Frederiks 3. Eigenlijk kwam alleen Carol-Peter Gouw boven de vooraf bestaande verwachtingen uit. En dat deed dan ook meteen goed: zijn score van 7,5 uit 11 was goed voor een (eerste) GM norm. Maar zoals Ger van Perlo (vooruitlopend op dit artikel) in Schaakchakeringen 359 al aangaf, moeten zijn prestatie en die van Rudolf Maliangkay wel degelijk op hun waarde worden geschat.

Olympiade 13

Ongeveer terzelfder tijd zijn de voorronden van Olympiade 13 van start gegaan. Hieraan doen 49 landen mee, ingedeeld in 4 groepen. Nederland zit in groep 4, samen met nog 12 andere landen. En hoewel het team tot dit moment een hele goede score heeft, namelijk 65%, ziet het er toch niet naar uit dat Nederland zich voor de finale gaat plaatsen.

De stand in groep 4 (na 434 van de in totaal 468 partijen) luidt: 1. Rusland 49 (3 open); 2. Frankrijk 47 (1); 3. Verenigde Staten 44 (9); 4. Oekraïne 44 (5); 5. Nederland 43,5 (5); 6. Letland 38,5 (1); 7. IJsland 36 (3); 8. Hongarije 32 (6); 9. Schotland 31,5 (2); 10. Joegoslavië 21,5 (14); 11. Zuid-Afrika 17,5 (5); 12. Uruguay 16 (8); 13. Malta 13,5 (6). Met nog zo'n 7% van de partijen te spelen liggen de beslissingen nog open, maar de kans dat het Nederlandse team op de twee plaats (met kwalificatie voor de finale) eindigt, is wel heel gering.

De scores van onze landgenoten tot nu toe, zijn (in bordvolgorde): Walter Mooij 7,5 (uit 11), Michiel Plomp 8 (11), Dietmar Pillhock 9 (12), Rogier van Egmond 4 (9), Ernst Sprenger 5,5 (12), Christ van de Langenberg 9,5 (12).

Speciale aandacht verdienen de prestaties van Mooij, Pillhock en Van de Langenberg. Aan bord 1 kan Walter Mooij namelijk nog steeds een (zijn eerste) GM norm scoren. Dan moet zijn laatste partij tenminste in remise eindigen. De heer Pillhock is nog niet zolang geleden overleden. Hij had zijn 12 partijen in dit toernooi toen al beëindigd, en zijn score van 9 uit 12 (2 punten boven de Senior IM norm) was er mede de oorzaak van dat hij (al eerder) de Senior IM titel had veroverd. De score van

Christ van de Langenberg, tenslotte, leverde hem de IM titel op.

E-mailolympiade

Intussen is de afgelopen jaren het e-mail schaak sterk opgekomen, en dat heeft er toe geleid dat de ICCF ook een aparte e-mail Olympiade is gaan organiseren (in de normale nummering Olympiade 14 genoemd). Een paar jaar geleden gingen eveneens 4 groepen van start, met 48 landen. Werd aanvankelijk gevreesd dat er nog lang niet genoeg landen te vinden zouden zijn met minstens zes Olympiade-waardige e-mail-spelers, uiteindelijk meldde zich dus maar één land minder aan dan bij de voorronden van Olympiade 13.

Verrassende nieuwkomers waren bijvoorbeeld: Guatemala, Japan, Kazakstan en Kenia. Ook doet een team mee onder de naam Geïsoleerde spelers. Hierin spelen spelers uit Algerije, Indonesië, Marokko, Mongolië en Turkmenistan.

Op het moment van schrijven is de stand in groep 1, de groep waar Nederland in speelt: 1. Argentinië 46,5 (1 open); 2. Rusland 44; 3. Zwitserland 38,5; 4. Bulgarije 36,5 (1); 5. Zweden 35,5; 6. Nederland 34,5; 7. India 32,5 (1); 8. Slowakije 32; 9. Slovenië 31,5; 10. Joegoslavië 26,5 (2); 11. Mexico 24 (1); 12. Kenia 9 (2). Ook hier dus geen kwalificatie voor Nederland.

Evenals in de teams van veel andere landen komen we in dit toernooi veel namen tegen van spelers die nieuw zijn op het Olympiade terrein. Het zijn vaak de namen van de e-mail pioniers, en die komen veelal niet uit de gevestigde orde, want die was gebaseerd op het spelen per post. [In dit verband moet trouwens gezegd worden dat de laatste paar jaar in de top vrijwel elke speler overgestapt is op e-mail schaak. De gemakken daarvan zijn kennelijk zeer overtuigend, en wegen niet op tegen het wel genoemd verlies aan romantiek.]

De scores van het uitgespeelde Nederlandse team (in bordvolgorde): Michiel Plomp 7; Dietmar Pillhock / Carol-Peter Gouw 6,5; René Raijmakers 2,5; Adri de Groot 5,5; Toon Stuart 4,5 en Jos de Waard 7,5. De laatste verulde hiermee zowel een IM- als een SIM norm.

Toen de heer Pillhock halverwege het toernooi plotseling overleed was Carol-Peter Gouw zo

sportief om zijn nog niet beëindigde partijen over te nemen en uit te spelen.

Dames

Tenslotte doet een Nederlands damesteam mee aan de voorrondes van de 6de Dames Olympiade. Hier wordt slechts gespeeld in twee groepen van 8 landen. Nederland speelt in groep 1, en zal daar naar alle waarschijnlijkheid op de laatste plaats eindigen. De stand is: 1. Letland 18,5 (1 open); 2. Brazilië 18; 3. Slowakije 17,5 (3); 4. Rusland 11,5 (4); 5.

Frankrijk 11,5 (2); 6. Roemenië 11,5; 7. Joegoslavië 8,5 (2); 8. Nederland 7 (4). Het Nederlandse team kon destijds slechts met grote moeite worden samengesteld.

In bordvolgorde zijn de scores: Carla Bruinenberg 1,5 (uit 7); Ada van der Giessen 1 (5); Anneke Schol - Grin 1,5 (7) en Heleen Schut 3 (5).

Al met al, denk ik, zal in de toekomst zowel binnen de ICCF als binnen de NBC gezien moeten worden of we met Dames Olympiades verder moeten gaan.

Jubileumboek ICCF

JOHN ELBURG

Ter gelegenheid van het vijftigste jubileum van de ICCF is deze speciale Engelse uitgave van de ICCF Gold, 50th Jubilee 'Celebration' herdenking's boek uitgegeven. Correspondentie schaak is nauw verwant met het verhaal van de ICCF, opgericht op 22 maart 1951, een succesvoller opvolger van de oudere en bijna vergeten ICCA en ICSB/IFCB. Interessant te vermelden is dat boven genoemde organisaties nauw verweven zijn met een belangrijke schaak pionier en wel de briljante organisator en later president van de ICCF de fenomenale Hans-Werner van Massow.

Tegenwoordig heeft de ouderwetse correspondentie kaart met die prachtige postzegels, vaak voor de verzamelaar van onschatbare waarde, plaats moeten maken voor meer moderne manier van transport als fax en e-mail. Zelfs het gebruik van schaak computers wordt tegenwoordig niet geschuwd maar als je mij vraagt is correspondentieschaak hierdoor alleen maar leuker door geworden, helaas kan ik dit niet voor mijn oude vriend de postbode zeggen!

Het idee van deze special jubileumuitgave komt oorspronkelijk van de huidige ICCF president de Schotse correspondentie schaker Alan Borwell, waarschijnlijk had hij nooit verwacht dat het zo'n omvattende werk zou worden van meer dan 376 bladzijden, gevuld met buitengewone interessante bijdragen van bijna alle ICCF deelstaten! Helaas heeft het maken van dit boek wel een kleine drie jaar geduurd, maar het eindresultaat mag dan ook wel gezien worden!

De Nederlandse bijdrage is geschreven door onze ICCF-rating expert, Nol van 't Riet. Deze bijdrage vond ik zo goed, dat ik Nol gevraagd heb, zijn bijdrage over het Nederlandse correspondentieschaak speciaal voor de lezers van Schaakschakeringen, te mogen vertalen in het Nederlands. Dat mocht.

Hierbij Nol van 't Riet:

Geschiedenis van het Nederlands correspondentie schaak

Er bestaan bronnen uit het eind van de 18de eeuw waarin te vinden is dat er in die tijd al in Nederland correspondentieschaak werd gespeeld. Bijvoorbeeld in de Sämtliche Werke van Jean Paul Richter (1783). Veel meer details zijn te vinden in het boek Tweehonderdvijftig jaar correspondentieschaak in Nederland, geschreven door Leo CM Diepstraten (1991), die destijds voorzitter was van de NBC. In dat boek geeft hij aan dat de

oudst bekende partij waarvan de zetten bekend zijn, in Nederland is gespeeld tussen Friedrich Wilhelm van Mauvillon, luitenant-kolonel in het Nederlandse leger te Den Haag en één van zijn (overigens onbekende) mede-officieren in Breda. Deze partij is gespeeld in 1804. Voor dit artikel heb ik dankbaar gebruik gemaakt van het boek van Diepstraten.

FW VON MAUVILLON COLLEGA OFFICIER

C21; kleuren onbekend, 1804

1 e4 e5 2 d4 ♖f6 3 d5 ♙c5 4 ♗h3 d6 5 f3
 ♙xh3 6 gxh3 c6 7 c4 a5 8 ♙c3 ♗a6 9 a3 h6 10
 ♙d3 ♙d4 11 ♙a4 ♗e7 12 ♙d5 13 ♙xc5
 ♙xc5 14 ♙e3 ♙xe3 15 ♙xe3 c5 16 ♙b3 0 0
 17 ♙e3 ♗g6 18 ♗g1 ♗f4 19 0 0 0 ♗g6 20
 ♗d2 ♗f4 21 ♗f2 h5 22 ♗b1 ♗h4 23 ♗g3 g6
 24 ♗d3 a4 25 ♗e2 ♗h7 26 ♗a2 ♗fb8 27 ♗b1
 b5 28 cxb5 ♗xb5 29 ♗d1 ♗b6 30 b3 axb3+
 31 ♗xb3 ♗ab8 32 ♗xf4 exf4 33 ♗c2 ♗g2 34
 ♗db3 ♗xb3 35 ♗xb3 ♗xb3 36 ♗xb3 ♗e1 37
 ♗d1 ♗d3 38 h4 ♗g7 39 ♗c3 ♗e5 40 a4 ♗d7
 41 a5 Nb8 42 ♗c4 Na6 43 ♗b5 ♗b4 44 e5
 ♗xd5 45 exd6 ♗c3+ 46 ♗xc5 ♗xd1 47 d7
 1-0

In een tweedaags bordschaaktoernooi dat in 1858 in Arnhem werd gehouden, was er een wel heel speciale regel: niet beëindigde partijen moesten per correspondentie worden uitgespeeld. Leo Diepstraten vermeldt in zijn boek

vele correspondentiepartijen (ook internationale) die in de tweede helft van de 19e eeuw werden gespeeld tussen steden en tussen individuele spelers. Na de oprichting van de Nederlandsche Schaakbond in 1873 duurde het tot 1899 voordat er door haar blad Het Tijdschrift een correspondentietoernooi (met twintig spelers) werd georganiseerd.

Andere toernooien volgden, in 1910, 1916, 1920 en 1924. Vanaf 1927 werden er continu nieuwe groepen gestart. De witspelers moesten hun zet uiterlijk op de eerste en de zestiende dag van de maand op de post doen, de zwartspelers uiterlijk op de achtste en de 23e. Sterke bordspelers zoals de gebroeders Jonkheer Arnold en Dr. Dirk van Foreest, Jan te Kolsté, Max Marchand, Dr. Adolf Olland en Mr. Gerard Oskam deden regelmatig aan deze toernooien mee.

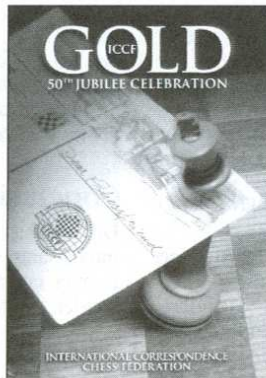
Internationaal werd terzelfder tijd een belangrijke rol gespeeld door John W. Keemink uit Hilversum. Op 2 december 1928 richtte hij samen met de beide Duitsers Dr. Rudolf Dührssen en Hans-Werner von Massow in Berlijn de IFSB (Internationale Fernschach-Bund) op.

In 1934 werd het eerste Nederlandse kampioenschap georganiseerd. Het werd gewonnen door Dr. T. ten Kate. Tot 1999 had hij 51 opvolgers. Slechts één daarvan won de titel drie keer. Dat was de eerste Nederlandse Grootmeester Kor Mulder van Leens Dijkstra, die de titel won in 1946, 1947 en 1948. Kor was een wel heel bijzondere speler: miljonair geworden met pootaardappelen, die op enig moment aan de fobie leed dat hij zou sterven zodra hij het erf van zijn boerderij zou verlaten. Dat was voor hem een belangrijke reden om correspondentieschaak te spelen. Ook was hij in het bezit van een enorme verzameling correspondentieschaakkaarten die aan hem opgestuurd waren met gekleurde stukjes papier (geknipt uit folders en dergelijke) ter grootte van een postzegel, die keurig door de postertijen waren afgestempeld zonder dat hij daar porto voor had moeten betalen.

Ooit heb ik (in het blad Chess Mail) eens een formule ontwikkeld om een speler te kunnen

kronen met de titel 'Mister van een bepaald soort toernooi'. Deze formule luidt: de som van alle punten die de speler in die toernooien heeft behaald plus het aantal door hem gespeelde partijen plus zijn procentuele score in al deze partijen. Met deze formule kan berekend worden dat de titel 'Mister Nederlandse Kampioenschappen' ruimschoots toekomt aan Maarten Etmans. De top vijf van deze lijst (tot en met 1999) ziet er als volgt uit: 1. Maarten Etmans 379,5, 2. HGJ Hölscher 292,5, 3. Dr JWA van Kol 244,5, 4. Richard Hendriks 231,5 en 5. Ronald Weijerstrass 201,5.

In de loop van de jaren '60 ontstond er bij de sterkere Nederlandse spelers een steeds groter ongenoegen over de wijze waarop de nationale organisatoren hun internationale belangen behartigden. Dit leidde er uiteindelijk toe dat op 19 november 1966 in Arnhem de

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers werd opgericht. Het eerste bestuur bestond dan ook uit internationaal bekende spelers en organisatoren: Henk Mostert, Berthold Perfors, Henk Sarink, Dick Smit en J Zaagman.

De NBC organiseert niet alleen de Nederlandse kampioenschappen, maar ook promotie toernooien, bekertoernooien, senioren en veteranen kampioenschappen, saldo en thema toernooien, en een enkele keer een team toernooi. Ook worden internationale teamwedstrijden georganiseerd tegen allerlei interessante tegenstanders. Het verenigingsorgaan Schaakshakeringen verschijnt zes keer per jaar.

Prestaties

Nederlandse officials hebben altijd een belangrijke rol gespeeld in de organisatie van het internationale correspondentieschaak. Zoals reeds vermeld was John W. Keemink één van de oprichters van de IFSB. Na de Tweede Wereldoorlog was J Zaagman één van de oprichters van de ICCA, de opvolger van de IFSB en de voorganger van de ICCF. De eerste toernooi directeur van de ICCF (van 1952 tot 1967) was H ter Braak. Van 1964 tot 1995 was Dick Smit lid van de Teleschaak commissie (en daarvan de voorzitter van 1980 tot 1995). Van 1967 tot 1996 was Henk Mostert één van de prominentste leden van het Presidium van de ICCF. Nadat hij vice-president en secretaris-generaal was geweest, werd hij op het ICCF Congres van 1987 in Bloemendaal gekozen tot ICCF-President. Nol van 't Riet tenslotte maakte, in zijn rol van directeur van het Europa toernooibureau (1983-1991) een begin met de automatisering van de ICCF. Ook zette hij het ICCF Rating Systeem op (1980-1987).

Henk Mostert was niet alleen een drijvende kracht van de ICCF, maar ook van de NBC. Onder zijn leiding als algemeen wedstrijdleider groeide het aantal leden van 200 (bij het begin) tot 1500 in het midden van de jaren '80. Veel sterke leden werden in de gelegenheid gesteld om in allerlei internationale toernooien titelnormen te behalen. Uiteraard is het de verdienste van elke afzonderlijke speler dat die normen behaald werden, maar het was de verdienste van Henk Mostert dat hen die gelegenheden werden geboden. Op de ICCF congressen excelleerde hij vele, vele jaren: als vertaler in 'welke taal dan ook', maar ook door gebruik te maken van 'het wapen' humor om allerlei

problemen op te lossen, of te voorkomen dat ze zouden ontstaan. Helaas is hij in 2002 overleden. Elders in het boek wordt hij uitvoerig herdacht.

Tenslotte zijn er vele Nederlandse spelers geweest die opmerkelijke resultaten hebben geboekt. Aan de finales van de wereldkampioenschappen deden de volgende spelers mee: Theo van Scheltinga en P van 't Veer (1ste WK), Cor Jansen (6de), Peter Boll (14de), Joop van Oosterom en de nieuwe wereldkampioen Gert Timmerman (15de) en Ruud Maliangkay (16de). En in de jaren '90 won Walter Mooij het 44ste Europees kampioenschap. Tenslotte bereikte Gert Timmerman in 1995 de eerste plaats op de ICCF ratinglijst, die hij tot eind 2002 wist vast te houden.

Tot zover Nol van 't Riet.

Natuurlijk zijn alle bijdrage als deze aangevuld met een selectie best gespeelde correspondentiepartijen, nu ik heb ze niet allemaal gesteld maar het zijn er zeker honderden, waarvan vele aangevuld zijn met uitstekende analyses, vaak van de spelers zelf. Uiteraard is er veel informatie over de historie en ontwikkeling van de ICCF met hun eigen ICCF systeem, titelhouders, toernooi overzichten, rating informatie en zo voorts. Erg leuk om naar te kijken zijn de historische foto's zoals van de ICCF congres van 1972 in Arnhem waar ik veel oudgedienden op de foto zie staan als mijn oude leermeester Berthold Perfors die mij toch zo vaak op het hart drukte 'Jongen' ga toch correspondentie schaken!

Conclusie

Dit boek is misschien wel één van de meest interessante schaakboeken dat ooit geschreven is over correspondentie schaak! De Engelsen zouden zeggen een echte 'collectors' item!

ICCF Gold, 50th Jubilee Celebration edited by Pedro Hegoburu; 2002; ICCF; 376 blz; € 24,00; ISBN 0-9543752-0-3

Het boek kan besteld worden middels een betaling per credit op de website van de ICCF <http://www.correspondencechess.com/gold/boek.html> of bij New in Chess: 072-5127137; en, zolang de voorraad van de NBC strekt, door betaling van € 24 op giro tnv Penningmeester NBC onder vermelding Boek ICCF Gold.

Openingenoverzicht van gepubliceerde partijen in 2002

JAAP VAN DER KOOIJ

*Ere wie ere toe-
komt. We waren
er aan gewend
geraakt: in de
eerste Schaak-
schakeringen van
het nieuwe jaar
een overzicht van
hetgeen gepubli-
ceerd werd in het
voorgaande jaar
van de hand van
Jaap van der
Kooij. Helaas
heeft hij te kennen
gegeven er mee te
stoppen.*

***Jaap, van
harte bedankt
voor het werk
de afgelopen
jaren! En...wie
wil het van hem
overnemen?***

Aljechin	BO2(22) B04(102+139) B05(18)
Ben-Oni	A56(136)
Caro Kann	B12(21+72)B14(72)
Dame gambiet	D20(113) D38(111+145) D58(36)
Eindspel loper	19
Eindspel toren	41, 66, 83, 107, 133
Engels	A35(3) A36(114)
Englund gambiet	A40(65)
Frans	C00(46+66+72+90) C02(78+140+141) C10(100) C15(22) C18(71)
vGeet/Sleipner	A00(23+71)
Grünfeld-Indisch	D93(66)
Hollands	A80(17+23.3x) A85(65)
Italiaans	C50(105)
Konings Fianchet	B06(18+81)
Koningsgambiet	C34(22) C39(21)
Konings Indisch	E66(115) E70(23+65) E90(115) E97(131)
Nimzo Indisch	E32(22+23+46+65.2x)
Oud Indisch	A56(136)
Reti	A13(48)
Pirc	B07(72.2x) B09(17)
Richter/Veress	D01(18)
Russisch	C42(90) C43(136)
Schots	C44(102+) C45(22+101+102+139+140)
Siciliaans	B20(21) B22(72+91+112) B21(72.2x) B22(146) B23(102+139) B26(66) B30(101+138) B33(44+143) B39(21) B50(102+139) B52(21) B64(14)B66(116) B76(81+103) B82(12)B22(17) B90(17) B85(61) B90(22 2x) B92(17) B97(39+55+85+86+87+88)
Slavisch	D17(80) D31(18)
Sleipner/van Geet	A00(23+71)
Sokolski	A00(23+45+46+48+60+136)
Spaans	C64(115) C65(116) C67(115+116) C77(13) C80(21+91) C83(47) C88(91) C92(21+72) C95(17+116)
Vierpaardenspel	C48(142)
Zukertort	A06(18)
Theorie	B76(81) B97(39+55+85) E97(131)

N.B.C. Financieel Jaarverslag over het bondsjaar 2002

S. Sieswerda

De verwachting dat het jaar 2002 met een exploitatietekort zou moeten worden afgesloten is uitgekomen. Helaas is dit tekort zelfs nog hoger uitgevallen (de mede bij-gesloten exploitatierkening toont dit aan). Positief is dat zowel het Propagandafonds als het Subsidiefonds een hoger eindsaldo laten zien.

Het Apparaatfonds kan buiten beschouwing worden gelaten, aangezien de aanschaf van de nieuwe apparatuur in de planning zat. Het betreft hier een nieuwe Power Mac pc en software voor Heinse van Houten t.b.v. Schaakshakeringen. Het Dick Smit Memorial Fonds heeft wel een positieve uitkomst, doch het is nog onduidelijk wat met dit "Saldo" moet gebeuren. Restitutie aan een van de sponsors behoort tot de mogelijkheden.

Onlangs heeft het bestuur de intentie geopperd om het Prijzenfonds en het Propagandafonds op te heffen en de saldi over te boeken naar de Algemene Reserve. Aangenomen mag worden, dat op de Jaarvergadering hiertegen geen bezwaar zal worden gemaakt. Het zal voor donateurs mogelijk blijven een bestemming voor hun donatie op te geven (bijvoorbeeld t.b.v. "prijzen").

Als bijlagen gaan hierbij :

- a/ de Exploitatierekening over 2002
- b/ het Fondsenoverzicht over 2002
- c/ De Balans per 31 december 2002
- d/ De Begroting voor 2003

Omschrijving	Begroting 2.002	Reeel 2.002	Vershil
Ontvangen Contributies	14.450	14.367	-83
Interest	1.200	816	-384
Inschrijfgelden	60	125	65
Opbrenst schaakkaarten ed.	50	19	-31
Totaal Baten Netto	15.760	15.327	-433
Reis- en Vergaderkosten	925	1.186	-261
Kantoorbenodigheden	925	1.415	-490
Portkosten	675	792	-117
Telefoonkosten	150	151	-1
Kosten Internet / Email	200	184	16
Representatiekosten	25	155	-130
Totaal bestuurskosten	2.900	3.883	-983
Directe kosten	6.800	7.089	-289
Afschrijving DTP	2.500	2.492	8
Totale kosten Schaakshakeringen	9.300	9.581	-281
Reservering Apparaatfonds	1.000		1.000
Afdracht KNSB	3.625	3.540	85
Afdracht ICCF	135	238	-103
Diverse kosten	40	76	-36
Totaal lasten	17.000	17.318	-318
Exploitatie-saldo	-1.240	-1.991	-751

Omschrijving	Begin Stand	Plus	Min	Eind Stand
Saldo 1-1-2002	592			
Donaties		249		
Prijzengeld			250	
Totaal Prijzenfonds	592	249	250	591
Saldo 1-1-2002	3.821			
Donaties		249		
Propagandakosten			6	
Totaal Propagandafonds	3.821	249	6	4.064
Saldo 1-1-2002	3.617			
Bijdrage KNSB		1.800		
ICCF			29	
ICCF Congres			490	
Olympiade/Landenwedstrijden			5	
Plaatsingscommissie			55	
Jaarvergadering e.d.			75	
Totaal Subsidiefonds	3.617	1.800	654	4.763
Saldo 1-1-2002	4.538			
MachHouse Hard- en Software			3.192	
Bijdrage De Fuut B.V.		661		
MSO reparatie kopieermachine			114	
Totaal Apparaatfonds	4.538	661	3.306	1.893
Saldo 1-1-2002	7.836			
Bijdrage		13		
Uitgekeerd prijzengeld			5.545	
Totaal Dick Smit Memorial	7.836	13	5.545	2.304
Totaal Fondsen	20.404	2.972	9.761	13.615

Omschrijving	31-12-2001	31-12-2002
Postrekening	408	1.008
Kapitaalrekening	31.783	26.248
Totaal liquide middelen		27.256
Te vorderen interest	953	700
Te verrekenen met ICCF	172	
Totaal vorderingen		700
Voorraad schaakkaarten		476
DTP-apparaat (boekwaarde)		4.991
Totaal Activa	38.783	30.810
Declaraties Bestuur	433	524
Drukkerij van Spijk	1.300	1.113
ICCF Contributie	136	236
ICCF te verrekenen	1.079	1.882
Totaal nog te betalen		2.948
Prijzenfonds	592	592
Dick Smit Memorial toernooi	7.836	2.304
Totaal Voorzieningen		8.428
Propagandafonds	3.820	4.064
Subsidiefonds	3.617	4.763
Apparaatfonds	4.538	1.892
Algemene Reserve	15.432	13.440
Totaal Eigen Vermogen	27.407	24.159
Totaal Passiva	38.783	30.810

NBC : Begroting 2003

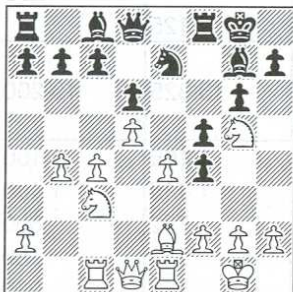
Omschrijving	Begroot 2.002	Reeel 2.002	Begroot 2.003
Ontvangen Contributies	14.450	14.367	15.000
Interest	1.200	816	770
Opbrengst schaakkaarten	50	17	30
Donaties t.b.v. prijzen			200
Donaties algemeen			200
Inschrijfgeld	60	125	
Totaal Baten Netto	15.760	15.325	16.200
Reis- en Vergaderkosten	925	1.186	1.100
Kantoorbenodigdheden	925	1.415	1.400
Portikosten	675	792	800
Telefoonkosten	150	151	150
Emailkosten	200	184	200
Representatiekosten	25	155	50
Totaal bestuurskosten	2.900	3.883	3.700
Schaakschakeringen	6.800	7.089	7.500
Afschrijving DTP-apparatuur	2.500	2.492	850
Totaal Publicaties	9.300	9.581	8.350
Afdracht KNSB	3.625	3.540	3.540
Afdracht ICCF	135	238	240
Prijzen ed.			250
Diverse kosten	40	76	120
Totaal overige kosten	3.800	3.854	4.150
Totaal Lasten	16.000	17.318	16.200
Begrotingsoverschot	-240	-1.993	0

Konings-Indisch (II)

AC VAN DER TAK

In het vorige nummer keken we naar de variant
1 d4 ♘f6 2 c4 g6 3 ♗c3 ♗g7 4 e4 d6 5 ♗e2
0-0 6 ♗f3 e5 7 0-0 ♗c6 8 d5 ♗e7 9 b4 ♗h5
10 ♗e1 f5 11 ♗g5 ♗f4 12 ♗xf4 exf4 13 ♗c1

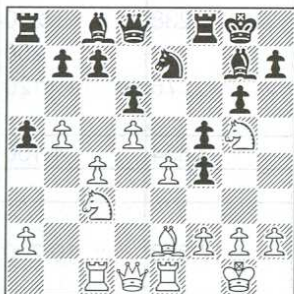

en nu de zetten 13...h6, 13...fxe4 en 13...Lf6
 (dat waren de varianten A, B en C).
 Deze keer behandelen we:

Variant D) 13...a5

Dit moet in principe een nuttige zet zijn - na
 het uitlokken van b5 kan zwart alsnog zijn
 keus maken. Toch zijn de resultaten in de practij
 niet overtuigend geweest.

14 b5

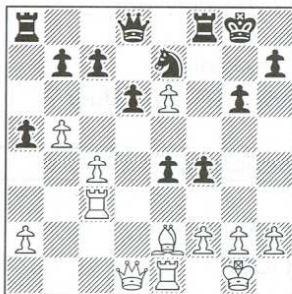
14...♗f6

De zet van Variant C. Twee voorbeelden met
 andere zetten (vergelijk Variant A en B!):

1) 14...h6 15 ♗e6 ♗xe6 16 dxe6
♗xc3 17 ♗xc3 fxe4 18 ♗f1 ♗f6 (Na 18...e3
 19 fxe3 f3 20 gxf3 is de situatie anders dan in
 Variant A; nu is 20...♗c6 niet mogelijk, maar
 20...♗f5 kan wel. Helaas zijn er geen practi-
 sche voorbeelden) **19 ♗xe4 b6 20 ♗d4 ♗f8**
21 ♗f3 g5 22 h4 ♗g7 23 hgx5 hgx5 24 ♗h3
♗h6 en zwart kon zich handhaven, Troffiguer-
 Bertuli, correspondentiepartij 1999/2000,
 kampioenschap van Frankrijk.

2) 14...fxe4 15 ♗xe4 ♗f5 16 ♗g4
b6 17 ♗e6 ♗xe6 18 dxe6 ♗h4 19 g3 fxg3 20
hgx3 ♗e7 21 ♗c3 ♗xc3 22 ♗xc3 ♗f6 23
♗f3 ♗af8 24 ♗d5 Kh8 25 f4! ♗g7! 16 ♗f3
g5 27 fxg5 ♗xg5 28 ♗d3 (Hier is 28 ♗a1!?
 mogelijk sterker) **28...♗h4 29 ♗xf6 ♗xf6** en
 zwart had voldoende tegenspel, Troffiguer-
 Horchman, correspondentiepartij 1999/2000,
 kampioenschap van Frankrijk.

15 ♗e6 ♗xe6 16 dxe6 ♗xc3 17 ♗xc3 fxe4

18 ♗g4

Hier is ook 18 ♗f1 een aantal malen gespeeld:
 18...e3 (Na 18...c6 19 ♗xe4 d5 20 cxd5 cxd5
 21 ♗d4 ♗d6 22 ♗f3 ♗xe6 23 ♗dx4 had
 wit enig voordeel, Schlecht-Rechel, Groningen
 1997) 19 fxe3 en nu:

1) 19...c6 20 ♗d3!? (In de partij
 Browne-Fedorowicz, kampioenschap USA
 1997, geschiedde 20 bxc6 bxc6 21 ♗h1
 ♗c7?! (Volgens Browne zijn 21...b8!? 22
 ♗d3 fxe3 23 ♗xd6 ♗b6 of 21...fxe3!? 22
 ♗xc3 ♗b8 mogelijke versterkingen) 22 ♗d3
 ♗ad8 23 exf4 ♗xf4 24 ♗d4?! (Sterker is 24

g3! met voordeel voor wit, Browne) 24...d5 met gelijk spel) 20...d5 21 cxd5 cxd5 (Misschien is 21...xd5!?! een betere zet) 22 e4 ♖b6+ 23 ♗h1 dxe4 24 ♗d6! ♗f2 25 ♗e2! ♗h4 26 ♗xe4 met voordeel voor wit, R Vera-L Perez, kampioenschap van Cuba 1998

2) 19...fex3 20 ♗cxe3 c6 21 bxc6 (In aanmerking komt 21 ♗b3!?! om op 21...d5 met 22 ♗a3 te reageren) 21...bxc6 22 ♗g4 ♗b6 23 ♗d3 ♗f6 14 h4 ♗af8 25 h5 ♗f4 (Nauwkeuriger lijkt 25...♗c5 en pas later... ♗f4) 26 ♗g5 ♗b2 27 ♗1e2 ♗f6 28 ♗xf6 ♗4xf6 29 hgx6 hgx6 30 ♗b2 met iets prettiger spel voor wit, hoewel het eindspel wel remise werd, Heinsohn-Nitsche, correspondentiepartij 1997/1999, 62e Eur. kamp.schap. **18...e3 19 fxe3 fxe3**

In de partij Zhu Chen-Xie Jun, Beijing 1998, probeerde zwart 19...c6.

Er volgde 20 ♗d3 (20 Dd4!?) 20...d5 21 bxc6 bxc6 22 cxd5 cxd5 23 exf4?! (Sterker is 23 ♗f3! met voordeel voor wit), 23...♗xf4 24 ♗f3 ♗b6+ 25 ♗h1 ♗af8 26 ♗xd5 ♗xd5 27 ♗xd5 ♗xe6 28 g3 ♗f1+ 29 ♗xf1 ♗xf1+ 30 ♗xf1 ♗xd5+ met gelijk spel.

20 ♗exe3!?

Minder duidelijk is 20 ♗cxe3 c6 21 c5 dxc5 22 ♗d7 ♗b8 23 ♗b3, Alvarez-Berdichesky, correspondentiepartij 1999/2000, CAPA X.

20...c6 21 ♗d4 cxb5 22 cxb5 ♗c8 23 h4 ♗xc3 24 ♗xc3 ♗f5 25 ♗xf5 ♗xf5 26 b6!

met groot voordeel voor wit, Veingold-Cheutshenko, kampioenschap van Estland 1998.

Uitslagen

Bonne Faber

Meesterklasse

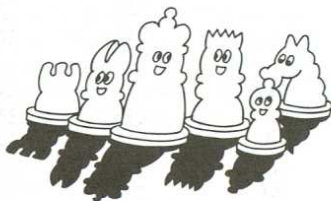
Wedstrijdleider: S Sieswerda
Mariken van Nimwegenpad 8
3813 CL Amersfoort

292: 19 Breederveld 0 Hooykaas **293:** 12 Roelofs 0 den Herder 13 Driessen = Roelofs 14 den Herder = Marell 15 Booi 0 Marell 16 de Gloppler = den Herder **294:** 4 de Boer 0 de Gloppler 5 de Gloppler = Rahder 6 de Gloppler = Thorn Leeson 7 Rahder = Verstraten 8 Roelofs 1 de Gloppler 9 Rahder = de Boer 10 de Boer = den Herder 11 Rahder 0 Roelofs

Hoofdklasse

Wedstrijdleider: J.Jansen
Randenrade 6,
5807 BM Oostrum

448: 20 Faber 1 Rooijackers 21 Rooijackers 0 Lindemann

Beëindigde groepen

M-291

1 B. Faber	■	=	1	1	1	1	5,5
2 B. Rahder	=	■	=	1	1	1	5
3 R. Lindemann	0	=	■	1	1	1	4,5
4 G. Dol	0	0	0	■	1	1	3
5 J. Rooijackers	0	0	0	0	■	1	2
6 G. Kroes	0	0	0	0	0	■	1
7 G.v. Antwerpen	0	0	0	0	0	0	0

Nieuwe groepen

M-295 per 18-11-'02: 1 B de Gloppler (Spijkenisse) 2 W de Boer (Bunnik) 3 J Thorn Leeson (Lisse) 4 R Verstraten (Leiden) 5 G Marell (Landgraaf) 6 G Hooykaas (Bilthoven) 7 J de Graaf (Zuidlaren). **BF-97** per 1-1-'03: 1 J de Waard (Den Haag) 2 A Sprinkhuizen (Rijnsburg) 3 J Lubbers (Kortgene) 4 R Bes (Den Haag) 5 H Keizer (Nijverdal) 6 B Blakmoor (Hellevoetsluis) 7 J vd Hoeven (Rotterdam).

Aanmelden

Voor NBC-toernooien is geen inschrijfgeld verschuldigd. Aanmelden voor een 60+ toernooi kunt u doen bij: Johan de Vries, Leestraat 3, 1825 JL Alkmaar. 60+ toernooien worden apart in Schaakschakeringen aangekondigd. Voor de overige toernooien kunt u contact opnemen met de Algemeen wedstrijdleider: CA van Wieringen, Jachthavenweg 8 a, 1076 CZ Amsterdam, of cavanwieringen@cs.com.

Lijstjes (De Veel-Spelers)

NOL VAN T RIET

Er zijn mensen die mal zijn van lijstjes. Wijlen (voor al heel wat jaren) Nico Scheepmaker was er zo'n één. Tim Krabbé is er ook zo één. Zelf heb ik er ook een handje van. Gerhard Binder, de Duitse ICCF Rating Commissaris publiceerde onlangs de lijst van alle Nederlandse spelers die opgenomen zijn in het ICCF Rating Systeem, met hun ratings en de aantallen verwerkte partijen op grond van de uitslag waarvan de individuele ratings zijn bepaald. Onderstaande tabel geeft de top-25 spelers in volgorde van hun totaal aantal in het rating systeem verwerkte partijen. Als kop heb ik erboven gezet "De Veel-Spelers" omdat het hier primair gaat om de hoeveelheid in het systeem opgenomen partijen. Voorzover ik weet zijn vier van de genoemde 25 spelers intussen overleden en zijn drie andere spelers geen lid meer van de NBC, aangegeven respectievelijk met + en (-)

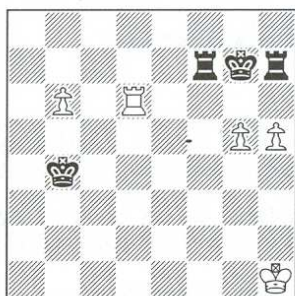
1. Mario V Fiorito +		560	1920
2. Maarten D Etmans		495	1994
3. Reyer de Boer		468	2173
4. René CH Rajmaekers	IM	405	2386
5. Hinderikus Jongman		396	1984
6. AM (Toon) Notten (-)	IM	392	2335
7. AC Timmerman +		384	2092
8. John Thorn Leeson		358	2162
9. Dr Ernst Hendrik Sprenger	SIM	346	2440
10. John Elburg		320	2356
11. Jeroen Willem Alingh Prins (-)	320	2064	
12. Hendrik Bartus Sarink	GM	319	2252
13. Henk JM Leeners		288	2291
14. Cor A van Wieringen	IM	271	2267
15. Jan Willem van Willigen		268	2382
16. Mr Anton E. J. Kuhlmann +		267	2336
17. Gerardus C van Perlo	GM	263	2432
18. Antoon J Stuart	IM	258	2337
19. Ir Aad-Jan van der Wees (-)		243	2237
20. Carel van der Kleij		240	2429
21. Adri de Groot	SIM	238	2424
22. Joop H. E. P. Jansen		236	2386
23. KD Mulder van Leens Dijkstra +	GM	232	2468
24. Michiel P Plomp	GM	231	2572
25. Ali MJG Oomen	IM	224	2308

Eindspelen met torens

G VAN PERLO

In Schaakschakeringen 360 eindigde ik met een partijfragment uit Hansen-Schneider waarbij een half puntje gered werd. Heel wat ingewikkelder lagen de zaken in de correspondentiepartij Neil-Andeer 1995/'96 diagram 051 waarin zwart vindingrijk en met veel gevoel voor de mogelijkheden om deze kritieke stelling nog te verdedigen stevig de mouwen opstroopte:

051

1...h6! 2 gxh6+

Of 2 ♖xh6 ♜h4+ 3 ♜g2 ♜g4+ 4 ♜f3 ♜xg5

2...♜h7 3 ♜f6

Of 3 ♜g2 f5! 4 ♜f6 f4 5 ♜f3 ♜h8

3...♜g4 4 ♜h2 ♜g5 5 ♜h3 ♜g1 6 ♜h4 ♜g2 7 ♜xf7+

Zo ziet het er goed uit maar ziet u het vervolg

7...♜xh6!

Brengt het pat in de stelling.

8 b7

De ontsnappingsroute 8 ♜b7 werkt ook al niet meer: gezien 8...♜g4+!! 9 ♜h3 ♜g8

8...♜b2 9 ♜g4 ♜xb7!

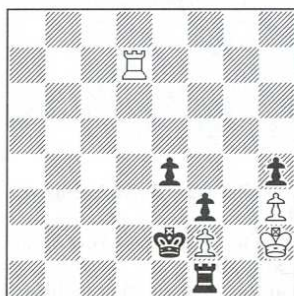
en remise.

Aardig is weer diagram 052 uit Piza-Bellon Barcelona 1984. Je zou zweren dat wit middels pat remise bereikt na:

1 ♜d2+ ♜e1 2 ♜d1+ ♜xf2 3 ♜e1

tot zijn diepe droefheid echter zit er een tegencombinatie in.

U ziet het vast:

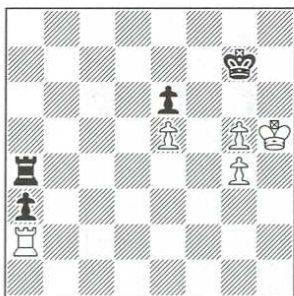

052

3...♜h1+!! 4 ♜xh1 e3 5 ♜a1 e2 6 ♜a3 e1 ♜7 ♜xf3+ ♜e2

0-1

Zo wreed kan het spel zijn!

053

En al even ontgoocheld moet de zwartspeler geweest zijn in Golz-St.Szabo Dresden 1959 (diagram 053). Zwart is aan zet en de Roemeense meester liet zich in op:

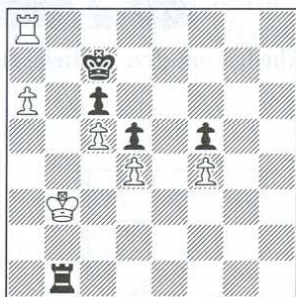
1...♖a8 2 ♜h4 ♝g6

Opluchting bij wit die de veilige haven binnen zo voortzeilde. Dat zal aangekomen zijn!

3 ♜xa3!

Remise

Ook in de 20ste matchpartij Tal-Botwinnik, Moskou 1961, vinden we een patmotief als basis voor de reddingsoperatie (diagram 054). Er volgde met 4 tegen 3 pionnen:

054

1 ♜a2 ♖b5 2 a7 ♖a5+ 3 ♜b3 ♜b7 4 ♖f8 ♖b5+ 5 ♜a4

Nu ziet het er echt hopeloos uit voor zwart.

5...♜xa7 6 ♖xf5 ♖b1!!

Maar hier was het Botwinnik om begonnen want 7 ♖f7+ faalt op 7...♜a6 8 ♖c7 ♖b4. ♖al probeerde nog:

7 ♖f6 ♜b7 8 f5

maar moest tenslotte in remise berusten.

En wat denkt u van diagram 055 uit Van Wely-Cvitan, Italië 1995.

055

Wit aan zet ging hier in de fout met:

1 ♜d4

en werd nu verrast door het antwoord

1...e3!!

Toen zag wit het ook en na:

2 ♜xe3 d5 3 ♜d4

Te proberen was nog geweest 3 ♜d3. Wit ging er echter vanuit dat na 3 ♜d4 de zet ♜g7 gedwongen was, waarna 4 ♜c5 inderdaad zou winnen maar...

3...♖xa7!

en het is weer pat.

In de analyse van deze partij wordt in plaats van 1 ♜d4 aangegeven 1 ♜d5 met een erg mooie tempodwangvariant die ik graag voor de liefhebbers geef:

1 ♜d5! e3 2 ♜c6 d5 3 ♜b7 ♖xa7 4 ♜xa7 d4 5 ♖e1 ♜g7 6 ♖b6 ♜f6 7 ♜c5 Ke5 8 ♜c4 ♖e4 9 h3!

(zetzdwang nr. 1)

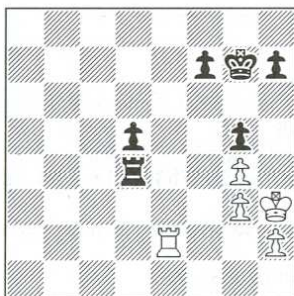
9...d3 10 ♜c3 d2 11 ♖a1 ♜f3 12 ♜d3 ♜f2 13 ♖b1

(zetzdwang nr. 2)

13...♜f3 14 ♖f1 ♜g2 15 ♖e2

en wint.

Vaak valt het niet mee nog rustig en evenwichtig te reageren als je in schijnbaar glad gewonnen stelling slachtoffer wordt van zo'n vaak heel voor de hand liggende patcatastrofe. Heftig schijnt het er dan ook toegegaan te zijn in Zach-Kipke, Berlijn 1936, diagram 056.

056

Wit was aan zet en bood met waarschijnlijk brede grijs remise aan wat de zwartspeler verantwoordigd van de hand wees. Met een gezicht van 'als het dan toch moet' kwam wit met:

1 ♖d2!

Dat zag u toch ook en zwart zal bleek weggetrokken zijn want neemt hij geen pat dan is na verlies van de d-pion de winst voor hem toch echt verkeken.

Een stelling met weer zeven pionnen (ook 4 tegen 3) kwam voor in diagram 057 Sombor-

Hempson, Hastings 1969. Patcontouren zijn aanwezig, maar hoe krijgen we die in elkaar gebreid. Wit vond als oplossing:

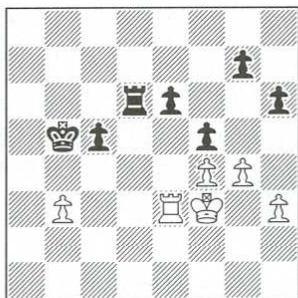
057

1 g4!

en remise gegeven wegens bijvoorbeeld

1...♞xg5 2 g×h5 ♞xh5 3 ♞e7+!

Wat diep verborgen lag de patreding in Garcia Toledo-Mecking, Mar del Plata 1969, diagram 058. Wit is aan zet en er volgde:

058

1 g5! ♞b4

Mecking vermoedde niets. Safer was eerst

1...hxg5 2 fxg5 en dan pas 2...♞b4

2 g6! ♞a3 3 ♞g3 ♞b6 4 ♞h4 ♞xb3 5 ♞xe6

♞b7 6 ♞h5 ♞b4 7 h4 c4

en hoera! Het is weer gelukt.

8 ♞b6+

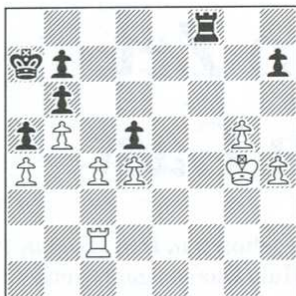
en remise.

Ingewikkeld is diagram 059 uit Gulko-Ljubitelj, UdSSR 1970, met 6 tegen 5 want meerdere motieven speelden daarin een rol:

Na zwarts

1...dxc4

had Gulko de winst veilig kunnen stellen met 2 h5! maar hij wilde het simpel houden met:

059

2 ♞xc4

waarop als eerste verrassing kwam:

2...♞c8

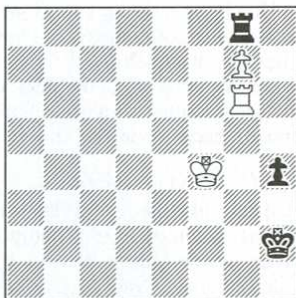
'Aardig' heeft mogelijk Gulko gedacht toen hij zijn derde zet uitvoerde:

3 g6!

maar nu bouwt zwart als volgt knap een vesting als tweede verdedigingsmotief:

3...♞xc4 4 g7 ♞xd4+ 5 ♞h5 d5+ 6 ♞h6 ♞d6+ 7 ♞xh7 ♞d5 8 g8 ♞h5+ 9 ♞g6 ♞xh4 en er is voor wit geen doorkomen meer aan.

We beëindigen deze paragraaf met nog een paar vingeroefeningen waarbij het aantal pionnen gelijk is zoals in diagram 060 uit de damesmeesterpartij Bykova-Rubcova, match Moskou, 1958. De stelling is nog niet zo eenvoudig en kan verraderlijk zijn als je er al uren strijd op hebt zitten, de beslissing nabij is en ook zenuwen een rol kunnen gaan spelen. Zwart is aan zet en had heel slim 1...♞h1! kunnen spelen met als waarschijnlijk gevolg 2 ♞g4 h3! 3 ♞h3 ♞xg7. Pat is dan weer eens redder in de nood geweest.

060

Zwart echter zag het niet en speelde:

1...h3 waarna het fijne 2 ♞g3!

haar tot opgave dwong. Merk nog op dat 1...♞h3 2 ♞g4! de partij ook niet meer gered had.

Aan Zet: Jan Gast

In deze rubriek komt een lid van de NBC over diverse zaken, natuurlijk ook schaakzaken, aan het woord. Het is de bedoeling, dat de leden elkaar zo op een ontspannen manier beter leren kennen. Deze keer treffen we een oud lid (wat iets anders is dan een oudlid).

Jan Gast is geboren in Den Haag in 1921. Zijn opleiding bestaat na de lagere school uit 3 jaar Mulo Daarna gaan werken, eerst bij Van Heyst, een radiatorenfabriek, bij de loonadministratie. Daar maakt Jan in 1939 kennis met het IBM-ponskaarten-systeem. Dat was een soort sorteersysteem, een voorloper van veel standaardisatie en verregaande automatisering. Jan herinnert zich, dat dit toestel bekend stond als 'tabelleermachine'. Deze machine zet de gegevens van ponskaarten om in leesbaar schrift. Bij dit ponskaartensysteem is zijn belangstelling voor automatisering geboren, het is later gegroeid en nooit meer verdwenen. Tot 1945 is Jan bij Van Heyst blijven werken. Dan wordt hij rijksambtenaar.

Wederopbouw

In 1945 gaat hij bij het Ministerie van Wederopbouw werken. In een tijd waaraan aan alles gebrek is, is zijn werkplaats gevestigd in barakken, in de Van Alkemadeaan. Het zijn belangrijke jaren. Bij Wederopbouw worden bouwmaterialen verstrekt als de vergunningen er zijn. Ook hier is een ponskaartensysteem. De leveranciers van de bouwmaterialen (glas, hout, cement, stenen, van alles dus) moeten met het 'mark-sensing systeem' (dat was met potloodstreepjes op kaarten) hun bestellingen aangeven. Het is Jan zijn werk de gemarkeerde kaarten te sorteren en te controleren. Hij bediende vooral de automatiseringsmachines. Bij het ministerie van Wederopbouw werkt Jan tot 1949. Dan verhuist hij naar het ministerie van Marine in Den Haag waar hij kennis maakt met de eerste generatie computers van Univac ('dat merk bestaat waarschijnlijk nu niet meer'). Dat waren kamergrote computers, die, vergeleken met de computers van nu, nauwelijks iets kunnen, maar voor die tijd hyper modern zijn.

Bij het Ministerie van Marine werkt de computer, zoals dan gebruikelijk is, nog steeds met een ponskaartensysteem. Er zijn natuurlijk hele grote kasten om de ponskaarten in op te bergen. Ook de duplicaten van de kaarten en het archief zijn ruimtevreter.

Jan volgt veel cursussen: elk jaar komt er wel weer een verbetering van het systeem. Dan maakt Jan kennis met computers van Univac, Siemens, Philips en IBM; ieder merk heeft in die tijd z'n eigen systeem.

Rond 1956 maakt Jan de overstap naar het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. En ook daar werkt hij weer op de computerafdeling; hij is inmiddels programmeur/systeemanalist en leert de computertalen Cobol en Basic. 'Basic gebruik ik nu nog om zelf programmaatjes te maken. Zo heb ik zelf een programmaatje geschreven over lottotrekkingen, met de bedoeling de formulieren zo in te kunnen vullen, dat ik de lotto win. Maar die lotto is zo een gelukspeel, dat dit winnen nog nooit gelukt is. Een lotto-programma zoals ik wil is waarschijnlijk onmogelijk.

Database

Jan gebruikt de schaakdatabase van de computer om op schaakopeningen te controleren en de openingsboeken die de programma's bevatten. 'En natuurlijk zijn de theorieën van Bram van der Tak zeer aanbevelenswaardig. Ik knip ze uit en bewaar ze in een mapje. Die theorie breng ik over naar een aparte database. Ik raadpleeg ook de partijen en theorie van NIC. De partijen heb ik in mijn computer met de wijzigingen naar het tijdschrift. Ik raadpleeg de computer wèl in plaats van gedrukte boeken. Wie geen computer heeft, verkeert in het nadeel. Het zou hypocriet zijn om te zeggen: je hebt een computer in huis en je mag er niets mee doen.'

Ik heb een lichte voorkeur als ik met wit speel voor het Damegambiet en het Konings-Indisch (Sämisch-systeem) en met zwart speel ik graag Frans en de uit 1880 bekende opening van

Tsjigorin: 1 d4-d5 2 c4 en dan 2...Pc6. Daar heb ik achter het bord enorm veel successen mee bereikt. Deze opening is weliswaar ouderwets en niet goed aangeschreven bij mijn tegenstanders, tot mijn geluk dus vrijwel onbekend.'

Simultaan

Het Ministerie van Volksgezondheid organiseerde in 1981 een simultaanseance met dr Max Euwe. 'Die was toen 80, ik 61. Max Euwe Speelde op 24 borden. Ik mocht zijn felicitaties persoonlijk in ontvangst nemen omdat ik gewonnen had. Ondanks dat het een simultaan was en de hoge leeftijd is het toch een hele eer een keer van Euwe gewonnen te hebben! Dat kan niet iedereen mij navertellen. Het was een Siciliaanse partij, ik moet hem nog ergens hebben, maar ik weet niet waar.'

Leren schaken

'Hoe ik schaken geleerd heb? Ik las over de tweekamp Euwe-Aljechin. Omdat ik nieuwsgierig was heb ik een schaakspelletje gekocht en samen met mijn broer heb ik de partijen nagespeeld. Zonder kennis van zaken: in die tijd wist ik niets van schaken af. Zo heb ik het schaken geleerd, uit de krant. Op school was er bovendien een onderwijzer die in die tijd een school-schaakclubje heeft opgericht. Daarvan ben ik lid geworden en ik heb op die club veel bijgeleerd. Ik vond het leuk. Toen ik eenmaal een beetje kon schaken ben ik meteen lid geworden van Schaakvereniging de Raadsheer. Daar speelden we in de allerlaagste klasse. Ik ben ongeveer een jaar lid geweest van de Raadsheer. Daarna ben ik van OSV, lid geworden. OSV was een nieuwe vereniging. Ik was inmiddels getrouwd (en we hebben 5 jaar ingewoond). We zijn ingeloot voor een eigen woning in de

eerste grote nieuwbouwwijk (Moerwijk) van Den Haag. OSV vestigde zich daar ook en veranderde haar naam in Moerwijk. Moerwijk is mijn vereniging gebleven. Daar kwam ik al snel in het eerste 10-tal terecht. We zijn opgeklimmen van de 4-de klasse van de Haagse Schaakbond naar 2-de klassen van de KNSB. Daar was ik wel verguld over. In Alphen aan den Rijn, waar mijn vrouw en ik zijn gaan wonen na mijn pensionering, werd ik lid van ASC (Alphense Schaakclub). Inmiddels ben ik gestopt met bordschaken. Ik ben geen lid meer van de Schaakvereniging.'

Correspondentie

Jan Gast ging correspondentieschaken in 1941. Het weekblad Geïllustreerde Pers deed een oproep voor een correspondentietoernooi. Daarop heeft Jan ingeschreven. Hij speelde er onder andere tegen Wim vd Vaart en Sarink. Het toernooi liep van maart 1941 tot april '42. Inmiddels was Jan in 1941 lid geworden van AA, Ars Artium (Spel der Spelen). 'Daar speelde ik mee in een grote 8-kamp, met onder andere Dick Smit, Barendrecht en Wim vd Vaart. Mijn resultaten waren niet denderend goed, maar daar ging het mij niet om. Bij de 'bordvereniging' kwam een beetje de klad in. Er kwamen vreemde snoeshanen, waarvan je niet wist of ze wel echt voor het schaken kwamen.

En de club had ook te lijden onder de 'spertijden', dat je niet naar buiten mocht. 't Was een beetje 'unheimisch'. In 1943 was het afgelopen met AA (omdat, voor zover ik weet, de Duitse bezetters AA verboden). Dick Smit had niet alleen het correspondentieschaken georganiseerd, maar ook bordschaak per regio. We kwamen toen meestal in het week-einde bijeen op de Thorbeckelaan. Daar ontmoetten je dan schaakvrienden.

In 1944, toen de AA ophield te bestaan, ben ik weer van een gewone schaakclub lid ge-

worden. Eind '43 waren de postverbindingen zo slecht, dat het correspondentieschaken daarvoor al afliep. Of AA ondergronds heeft bestaan? Ik weet het echt niet.'

Van november 1944 tot mei '45 is Jan ondergedoken geweest. De Duitsers ('officiëren') zijn op zijn onderduikadres geweest, maar hebben hem niet gevonden. In de onderduiktijd kon je natuurlijk de deur niet uit om te schaken. In 1946 heeft Dick Smit VMM (Vriendschap maakt Macht) opgericht. Van VMM is Jan lid geworden en heeft er diverse partijen gespeeld. Ook bij VMM was er een combinatie van bord- en correspondentieschaken.

'Het verzenden van de zetten ging toen per briefkaart of met gevouwen formulieren van VMM.'

Jan kan zich niet meer herinneren hoe de vouwformulieren er uitgezien hebben en hoe het verzenden ervan precies in z'n werk ging. Kan één van de lezers Jan (en de redactie natuurlijk) helpen. Als iemand een dergelijk formulier nog in z'n bezit heeft zou de redactie daar graag een fotokopie van ontvangen. Over een origineel exemplaar durven redactie en Jan al helemaal niet te denken.

Jan vervolgt: 'Vanwege de papierschaarste werd dezelfde schaakenvolp steeds weer gebruikt als dat enigszins mogelijk was. Op de oude postzegel werd dan een nieuwe geplakt. De postzegel werd daardoor niet goed afgestempeld vanwege de dikte van de op elkaar geplakte zegels. Niet gestempelde zegels werden natuurlijk weer opnieuw gebruikt. De PTT heeft toen ingesteld, dat nieuwe zegels op oude plakken niet meer mocht. Verhuiskaarten werden ook wel gebruikt omdat die weer goedkoper waren dan briefkaarten. Er werden fictieve adressen opgegeven en de huisnummer fungeerde als schaakcode.

Nieuwsgierig

Ik ben nieuwsgierig wie van de oude leden (van VMM, red) nog leeft.' Lachend voegt Jan

hieraan toe dat er dan nog eens een reünie georganiseerd zou kunnen worden.

In 1949 stopt Jan vanwege tijdgebrek met correspondentieschaken. Het bordspel krijgt de voorkeur. In 1986 heeft hij het correspondentieschaken weer hervat en hij doet het nog steeds, met wisselend resultaat. Met thematoernooien heeft hij veel succes gehad: één keer is hij geëindigd op de eerste plaats met een Konings-Indisch- en op de tweede plaats met een Damegambiettoernooi. Jan speelt in World Cup XIII (WC13), dat in

december 2002 begon. Over het verloop daarvan is nu nog niets te zeggen, 'maar ik zal het wel zwaar voor mijn kiezen krijgen, gezien de elo-verhoudingen.' Jan denkt, dat hij in 2002 seniorkampioen geworden is.

JAN GAST-R LÜDIG (DL)

ICCF Thematoernooi Fin; 1993; D20

1 d4 d5 2 c4 dc4 3 e4 ♟f6 4 e5 ♞d5 5 ♜c4
 ♞b6 6 ♞b3 ♞c6 7 ♟f3 ♜f5 8 ♞c3 e6 9 0-0
 ♞e7 10 ♞e3 0-0 11 ♞c1 ♞a5 12 ♞c2 ♞c2 13
 ♞c2 ♞d5 14 ♞d5 ed5 15 ♞c7 ♞c8 16 ♞c8
 ♞c8 17 ♞c8 ♞c8 18 ♞c1 ♞c1+ 19 ♞c1 ♞c6
 20 a3 f6 21 ♟f1 fe5 22 de5 ♟f7 23 b4 ♟e6 24
 ♞b2 a6 25 ♟e2 ♞d8 26 ♞d4+ ♞d4+ 27 ♞d4
 g6 28 f4 b5 29 g4 ♞c7 30 g5 ♟f5 31 ♟e3 ♞d8
 32 ♞c5 ♞c7 33 ♞d4 ♟f4 34 e6

1-0

JA GAST-M WYNA

ICCF theamatoernooi Fin 1993; D20

1 d4 d5 2 c4 dc4 3 e4 ♟f6 4 e5 ♞d5 5 ♜c4
 ♞b6 6 ♞b3 ♜f5 7 ♟e2 ♞c6 8 ♞e3 e6 9 0-0
 ♞e7 10 ♞bc3 0-0 11 ♞c1 ♞c8 12 ♞g3 ♞g6
 13 ♞g4 ♞a5 14 ♞c2 ♞ac4 15 ♞e4 c6 16 b3
 ♞e3 17 fe3 ♞d7 18 ♟f3 ♞d5 19 ♞d5 cd5 20
 ♞c8 ♞c8 21 ♞g6 ♞c1+ 22 ♟f1 hg6 23 h4
 ♞d1 24 h5 gh5 25 ♞h5 ♟e2 26 ♞h2 ♞g5 27
 ♞g3 ♞h6 28 ♟f2 ♞h5 29 ♟f3 ♟f3 30 gf3
 ♞c8 31 f4 f5 32 ef6 gf6 33 ♟g2 a5 34 ♟f3 f5
 35 ♟e2 ♞c2+ 36 ♟f3 ♞c1 37 ♞g3 b5

1/2-1/2

Ingezonden partijen

AJF DRIFT-TOM DE DE RUITER

K14; 1984; C10 (Frans, Rubinstein Variant);

Commentaar: Tom de Ruiter

In Schaakschakeringen kwam Tom de Ruiter Aan zet (pagina 97 ev.). Bij het interview stond deze partij, maar omdat deze partij behoorlijk verminkt is doorgekomen wordt hij opnieuw geplaatst.

1 e4 e6 2 d4 d5 3 ♖d2 dxe4 4 ♜xe4 ♜f6

Een weinig gespeelde voortzetting.

5 ♜xf6+ gxf6 6 ♗e3

In de partij Zwetkow-Popovic, 1945, ging het als volgt verder:

6 ... b6 7 ♗e2 ♗b7 8 ♗f3 c6 9 ♖d2 ♖c7 10 O-O ♜d7 11 ♜c2 O-O-O 12 ♜f4 ♗d6 13 ♗xd6, met ongeveer gelijk spel.

6 ... ♜d7 7 ♜f3 ♜g8

Andere mogelijkheden waren **7... ♗d6**, **7...c6** en **7...b6** bij voorbeeld: **7 ... b6** en dan bijvoorbeeld: **8 d5 ♗b7 9 dxe6 fxe6 10 ♜d4 ♖e7 11 ♖g4**

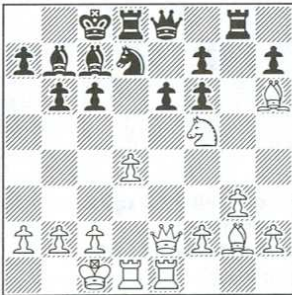
8 g3 b6 9 ♖e2 ♗b7 10 O-O-O ♗d6 11 ♗g2 ♖e7 12 ♜he1

Op **12 ♗e1** was natuurlijk weer **12...c6** gevolgd, bij voorbeeld **13 ♖h5 (13 ♖c4 b5) 13 ... ♜f8**

12 ... O-O-O 13 ♜h4 c6 14 ♗h6

Het begin van een gecompliceerd middenspel. De zwarte stelling blijkt echter toch niet zo makkelijk onder de voet te lopen, hoewel zwart weinig ruimte heeft om te manoeuvreren.

14 ... ♗c7 15 ♜f5 ♖e8

16 ♖c4 ♜b8 17 ♗g7

Wit gooit de knuppel in het hoenderhoek.

17... ♖d7 18 ♗xf6 exf5 19 ♗e7

De pointe van het witte spel. Wit krijgt twee pionnen voor het stuk en al zijn stukken werken op volle kracht. Zwart wordt veroordeeld tot een langdurige verdediging. Zie ook de analyse.

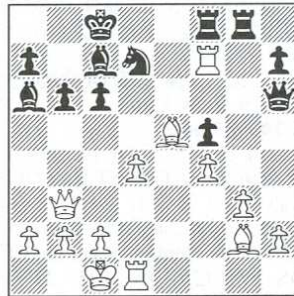
19... ♖d6

A/ **20 ♜f7 ♗de8**. En nu: **21 ♗e5 (21 ♗e7 ♖h6+ 22 ♖b1 ♜g7**. Vooral de mogelijkheid **♖h6** bleek essentieel voor de zwarte verdediging.) **21... ♖h6+ 22 f4 ♗xf4 23 dxe5 ♗d8**.

B/ **20 ♖xf7 ♗a6**

Noodzakelijk wegens de dreiging **♗h3** en **♗xf5+**.

21 ♖b3 ♗df8 22 ♗e5 ♖h6+ 23 f4 ♜d7

24 ♗xc7 ♖xc7 25 d5

De laatste stormloop, die zijn aanvalspotentie doet verminderen. Interessant was zowel op de 24ste als op de 25ste zet de wending **♗xf5**.

25... ♗xf7 26 d6+ ♖c8 27 ♖xf7 ♖g6

Nu kan zwart aan zijn consolidatie beginnen. Het vereist nog de nodige nauwkeurigheid.

28 ♖b3 ♗b7 29 ♖a4 ♖b8 30 b4

Op **30 ♗xc6** volgt: **♜c5 31 ♖b5 ♗d8 32 b4 ♗xd6**, en zwart is gered.

30... ♖c8 31 ♖b3 ♗d8 32 ♖d3 ♖e6 33 ♗h3 ♗f8 34 ♗d2

Deze zet geeft zwart onmiddellijk tegenkansen. Waarschijnlijk was het zijn bedoeling om met **♗e2** de e-lijn te bezetten.

34... ♖xa2 35 c3 ♖a1+ 36 ♖c2 ♖a4+ 37 ♖c1 ♖b5 38 c4 ♖xb4 39 ♗xf5 ♜c5

En wit geeft het op;

0-1

L. TAZELAAR, (2406) - M. VOTYPKA, (2351)
MN/89 (9) 2002; commentaar: Louk Tazelaar

Dit is een van de partijen die mij de IM titel opleverde. In groep MN/62 had ik al een Norm gehaald met 8 uit 10 en in MN/89 de tweede. (7 uit 9 en waarschijnlijk een remise).

Deze partij is een mooi voorbeeld van intuïtie dat wint van rekenwerk (computer!)

Een vroeg stukoffer (18e zet) en daarna alles op de zwarte koning. Ik heb veel analysepreet aan deze partij besteed. Jullie ook hoop ik. Have fun.

**1 c4 e5 2 ♖c3 ♜f6 3 ♜f3 ♜c6 4 g3 ♜b4 5 ♜g2
O-O 6 O-O ♜xc3 7 bxc3 e4 8 ♜g5 ♜e8 9 f3 e3**
Kasparov-Karpov Seville, 1987

10 d3 d5 11 cxd5 12 ♜xd5 13 ♜e4 f3

1/ 12...♜f5 13 c4 ♜xe4 14 fxe4 ♜c3
15 ♖e1 ♜d4 16 ♜f3 ♜a4 (16...♜xf3+ 17
♜xf3 ♜a4 18 ♜xe3 ♜d7 19 ♖b4 b6 20 ♜af1
f6 21 ♜f5 c5 22 ♖b3 ♜e6 23 ♜f4 a6 24 ♜d5
♖e8 +/-) 17 ♖b1 +/- 17...♜b6 18 ♜xe3 c5 19
♖f2

2/ 12...b5 13 f4 ♜f5 14 ♖b3 ♜ce7

15 ♖xb5 ♜xe4 16 ♜xe4 ♜xc3

13 ♖b3 ♜a5 14 ♖a3 b6

14...fxe4 15 fxe4 c6 (15...♜b6 16 ♖xa5) 16
exd5 ♜g4 17 dxc6 ♜xe2 18 cxb7 ♜b8 19 ♜f5
♖xd3 20 ♖xa5 ♜d1+ 21 ♜f1 ♜xf1 22 ♖d5+
♖xd5 23 ♜xd5+ ♜h8 24 ♜xf1 ♜e5 25 c4
♜f8+ 26 ♖e2 (1-0 A Hentunen-V Lehto/JSM
MatSK-EtVaS, 1988 (26)) 26...♜f2+ 27 ♜d3

15 c4 ♜e7 16 ♜b2 ♜g6?!

Beter is ♜e7-c6

17 ♖c3 17 ♜e7?!

♖e7 is stukken beter.

17...♖e7 18 ♜g5 f4 19 ♜h3 ♜xh3 20. ♜xh3 c5
21 ♜xf4 ♜xf4 22 gxf4 ♜c6 23 ♖e1 ♜ad8 24
♖g3 ♜d4 25 ♜xd4 ♜xd4 26 ♜h1 ♜f8 27 a4
♜f6 28 ♜g1 a5 29 ♜ab1 ♜dd6 30 ♖g5 ♜d7
31 ♖g4 ♖c7 32 ♖g5 ♜f8 33 ♜g4 ♜d7 34 f5
♜xf5 35 ♖xe3 ♜h6 36 ♜g2 ♖xa4 37 ♜bg1
♜fh5 38 ♖f4+ ♜f6 39 ♖b8+ ♖e8 40 ♖xe8+
♜xe8 41 ♜xg7 ♜e5 42 ♜b7 ♜e7 43 ♜g7
♜xg7 44 ♜xg7 ♜f7 45 ♜g8+ ♜d7 46 ♜g2
♜c6 47 ♜f2 ♜a7 48 ♜e3 a4 49 ♜d2 a3 50
♜g1 b5 51 cxb5+ ♜xb5 52 ♜a1 ♜a4 53 ♜c3
h5 54 f4 ♜f7 55 ♜f1 ♜b7 56 f5 a2 57 ♜a1
♜a3 58 ♜c2 ♜b2+ 59 ♜c3 ♜xe2 60 ♜c4 ♜b2
(0-1 Desbonnes,S-Guadalpi,D/ch-FRA (team),
1999 (60))

18 f4!!

Alle schaakprogramma's keuren deze zet af

want ze winnen een stuk, maar zien niet dat ze een geweldige aanval over zich heen krijgen.

18...fxe4

Miroslav kan de verleiding niet weerstaan, ♜b7 is beter.

19 f5! ♜e5

Wint een stuk, maar... 19... ♜b7!? 20 fxg6
hxg6 21 ♜ad1 (+/= 14) 21 ♜d7

20 f6!! gxf6

20...♜e6 21 ♜xe4+-

21 ♜xf6!

Hier gaat het allemaal om.

Diagonaal a1-h8 en een open f-lijn.

21...c6!?

Eén van de vele mogelijkheden.

22 ♜xe4 ♖e8

Weer een van vele.

23 ♜af1 ♜h3

Tegenaanval?

23... ♜g4 24 d4!! ♜exc4 25 ♜xc6 ♜d8 26
♜xa8 ♜xa8 27 d5 ♜xb2 28 ♖b4 en spoedig
mat.

24 ♜1f4

Het spel is uit!!!

24...♜d7!

vecht voor zijn leven. 24...♜d8! 25 ♜h6! ♜c8
26 c5 ♜d5 27 ♜xd5+ cxd5 28 ♜d4!! ♜g7 29
♜ff6 +-

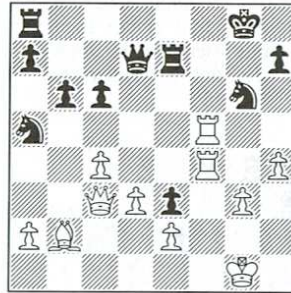
25 ♜f5!

het beste.

25...♜xf5 26 ♜6xf5!

de betere toren.

26...♜g6 27 h4!

27...♜g7 28 ♜g4 ♜e8 29 ♖xg7+
de winnende combinatie.

29...♖xg7 30 ♜xg7-♖xg7 31 h5

Over en sluiten maar.

**31...♜b7 32 hxg6 hxg6 33 d4 ♜a5 34 ♜fg5
♜e6 35 d5 ♜d6 36 ♜e5 cxd5 37 cxd5 b5 38
♜e6**

Zwart geeft op. 1-0

HJ VAN DEN BOS (2417)-V NAPALCOV (2409)

B10; WC 25 Semi Final 10 2001;

commentaar: HJ van den Bos

1 e4 c6 2 c4 d5 3 cxd5 cxd5 4 exd5 ♖f6 5 ♗c3
 ♗xd5 6 ♗f3 e6 7 ♗c4 ♗xc3 8 bxc3 ♖c7 9
 ♖e2 ♗c6 10 0 0 ♗d6 11 d4 0 0 12 ♗d3 ♗e7?!

Eerst de 'witte' loper ontwikkelen lijkt me natuurlijker

13 c4 ♗g6

nu kan b6 niet vanwege ♖e4

14 c5!

en nu zit zwart helemaal met een ontwikkelingsprobleem op de damevleugel; van de zwakte op d5 is moeilijk te profiteren.

14... ♗e7 15 h4

Deze pion gaat carrière maken!

15... ♗d8 16 h5 ♗f8 17 h6 g6?!

Een zwaarwegende beslissing. Alternatieven zijn:

A. 17... ♗f6 18 ♖b1 gxxh6 19 ♗xxh6 ♗xd4!?
 alle andere zetten geven wit een structureel
 vervelend voordeel 20 ♗g5 f6 21 ♗xd4 fxg5

De onderontwikkelde zwarte stelling is een gatenkaas. 22 ♗b5 ♖f4 23 ♗d6 b6 24 ♖h5 en nu:

Aa. 24... ♖f6 25 ♖fd1 ♖e7 (2...e5? 26 ♗e4
 ♖e7 27 cxb6 axb6 28 ♖xb6+) 26 ♗e4 ♖b8
 27 ♗d3±

Ab. 24... bxc5 25 ♗e4 ♗xd6 26 ♗xa8 ♗d2 27
 ♗b7±;

B. 17... ♗g6 18 hxg7 ♗f6 19 ♖b1 ♗xg7 20
 ♗g5 ♗d7 21 ♖c3± en zwart zit om goede zet-
 ten verlegen, terwijl wit z'n stelling verder kan
 versterken met ♗c4 en ♖fd1

18 ♖b1 ♗d7 19 ♗g5 ♗xg5?!

19... ♗f6! 20 ♗e4!? ♗xe4 21 ♖xe4 ♗xg5 22
 ♗xg5 ♗d5 23 f4 ♖d7 24 ♗f3±

20 ♗xg5 ♗f6 21 ♖f3 ♖e7 22 ♗e4 ♗e8

22... ♗xe4 23 ♗xe4 ♖b8 24 c6 f5 25 ♖g3 ♗d6
 26 ♗f3 b6 En de vrijpion op c6 is goud waard.
 27 ♖fc1 ♗a6 28 ♖e5±

23 ♖e3!

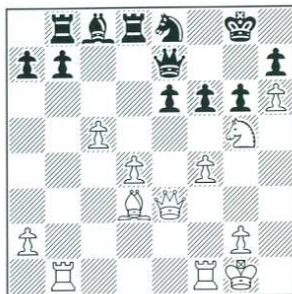
een rustige zet; de toren staat heel kwetsbaar
 op de h2b8-diagonaal. Het is echter niet een-
 voudig om een goede zet te vinden. Het best
 lijkt 24 ♗c7 ♗c4 25 ♗d5 ♖g3 met groot voor-
 deel voor wit.

23... ♖b8?

beslissende fout; de toren staat heel kwetsbaar
 op de h2b8-diagonaal. Het is echter niet een-
 voudig om een goede zet te vinden. Het best
 lijkt 24 ♗c7 ♗c4 25 ♗d5 ♖g3 met groot voor-
 deel voor wit.

24 ♗g5 f6 25 f4!

In de voetsporen van de h-pion

25... ♖d7

Zwart hoopt te ontvluchten in het eindspel,
 immers: 25... fxg5 26 f5! ♗d5 27 fxg6 hxg6 28
 ♗xg6 ♗f6 29 ♖b2! ♗g4 30 ♖g3+-

26 f5!

Het gaat nu heel snel. Na 'gewoon' ♗f3 is de
 zwarte stelling ook niet om aan te zien; het
 duurt dan alleen wat langer

26... ♖xd4 27 ♖xd4 ♗xd4 28 fxg6

Een indrukwekkend duo!

♗xd3

28... fxg5 29 gxxh7+ ♖h8 30 ♖f8#

29 ♗xxh7

Veegt de laatste stukjes puin op

29... f5

29... ♗d7 30 ♖xf6! ♗xf6 31 ♗xf6+ ♖f8 32
 ♖f1+- en daar sta je dan met je toren meer!

30 ♖fd1

1 0

Het aardige van deze partij is dat Frit6 grote
 moeite heeft de stellingen naar zijn merites te
 beoordelen.

Hij schat de waarde van het zwakke veld d5
 steeds te hoog in voor zwart. Nog afgezien van
 de laatste vijf zetten, waar de waardering door
 het horisoneffect in zwarts voordeel blijft,
 geeft Frit6 tot en met zet 24 als waardering
 dat de stelling ongeveer in evenwicht is, terwijl
 zwart in werkelijkheid na zijn zwakke l2de zet
 grote moeite heeft het hoofd boven water te
 houden.

Dit onderstreept de visie dat schaaksoftware
 een hulpmiddel blijft.

29 maart 2003 ledenvergadering; u komt toch ook?

• Jan Gast bij zijn analyse-borden in zijn schaakkamer.

• Gert Timmerman demonstreert op een groot schaakbord de belangrijke zet ♔f5 in zijn partij tegen Joop van Oosterom. Als die partij in remise was geëindigd, dan was Joop van Oosterom wereldkampioen geworden.